

Strategija razvoja Općine za razdoblje do 2020.godine

EKO OPĆINA Stari Jankovci

STUDENI, 2016.

Sadržaj

Poglavlje	Naslov	Str.
1.	METODOLOGIJA I SVRHA IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA	2
2.	CILJEVI I PRIORITETI EUROPSKE UNIJE	4
2.1.	Europski fondovi	4
2.2.	Usklađenost s dokumentima više hijerarhijske razine	7
2.2.1.	<i>Nacionalni operativni programi</i>	7
2.2.2.	<i>Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske</i>	9
2.2.3.	<i>Strategija Vukovarsko – srijemske županije</i>	10
2.3.	Planiranje razvoja u ruralnim JLS	10
3.	PREGLED POSTOJEĆEG STANJA	13
3.1.	Geografski položaj i povijesni razvoj Općine	13
3.2.	Prirodni i prostorni potencijali	17
3.3.	Stanovništvo	19
3.3.1.	<i>Kretanje nezaposlenosti i struktura radnih mjesta</i>	20
3.3.	Prometna povezanost i telekomunikacije	21
3.4.	Gospodarstvo	22
3.5.	Turizam	23
3.6.	Infrastruktura	25
3.7.	Obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb	27
3.8.	Civilno društvo i sport	28
3.9.	Kulturna baština	30
3.10.	Analiza javnih financija i imovine u vlasništvu Općine	32
3.10.1.	<i>Javne financije</i>	32
3.10.2.	<i>Imovina u vlasništvu Općine</i>	33
4.	SWOT ANALIZA OPĆINE	35
5.	BENCHMARK: OPĆINA I IZABRANE JLS U EU	38
5.1.	Primjeri najbolje prakse	29
6.	STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE 2020.	41
6.1.	Vizija i misija	41
6.2.	Glavni razvojni ciljevi Općine 2020.	42
6.3.	Strateška područja djelovanja	43
6.3.1.	<i>Strategija razvoja poljoprivrede i gospodarstva</i>	43
6.3.2.	<i>Strategija razvoja mini regije – suradnja sa susjednim JLS</i>	46
6.3.3.	<i>Strategija u području unapređenja društvene infrastrukture</i>	48
6.3.4.	<i>Strategija u području unapređenja kvalitete života na području Općine</i>	50
6.3.5.	<i>Strategija u području očuvanja okoliša i energetike</i>	52
6.4.	Ciljani pokazatelji Općine 2020.godine	54

6.5.	Implementacija strateških projekata	55
6.6.	Financijski izvori	56
6.6.1.	<i>Model javno – privatnog partnerstva</i>	57
7.	ZAKLJUČAK	59
Dodaci		
	<i>Popis tablica</i>	60
	<i>Popis slika</i>	60
	<i>Literatura</i>	61
	<i>ANEX 1.: STRATEŠKI PROJEKTI OPĆINE 2020.</i>	62

Naručitelj:

Općina Stari Jankovci
Dr. F. Tuđmana 1
32241 Stari Jankovci

Dokument izradili:

T&MC Group
Amruševa 19
HR-10000 Zagreb
Tel: +385 1 48 11 230
www.tmc-holding.com

Sudjelovali u izradi dokumenta:

T&MC Group

- ❖ Dr.sc. Damir Novotny, *Managing Partner*
- ❖ Mag. oec. Ksenija Čulubrk, *Senior Consultant*
- ❖ MA Krunoslav Loina, *Managing Consultant*
 - ❖ Mag.oec. Petra Kale, *Consultant*

Općina Stari Jankovci

Projekt izrade razvojne strategije općine Stari Jankovci je sufinanciran iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u okviru Operativnog programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske u razdoblju 2014-2020.g

OPĆINA STARI JANKOVCI

Strategija razvoja Općine 2020.

UVOD

Općina Stari Jankovci (dalje u tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave u središnjem prostoru Vukovarsko – srijemske županije koja broji s 4.405 stanovnika (2011.). Zbog svojih prirodnih resursa i geografskog položaja Općina može ostvariti razmjerno dinamičan gospodarski razvoj i rast u narednim godinama, u kontekstu ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU i dostupnosti europskih fondova za poticanje regionalnog razvoja.

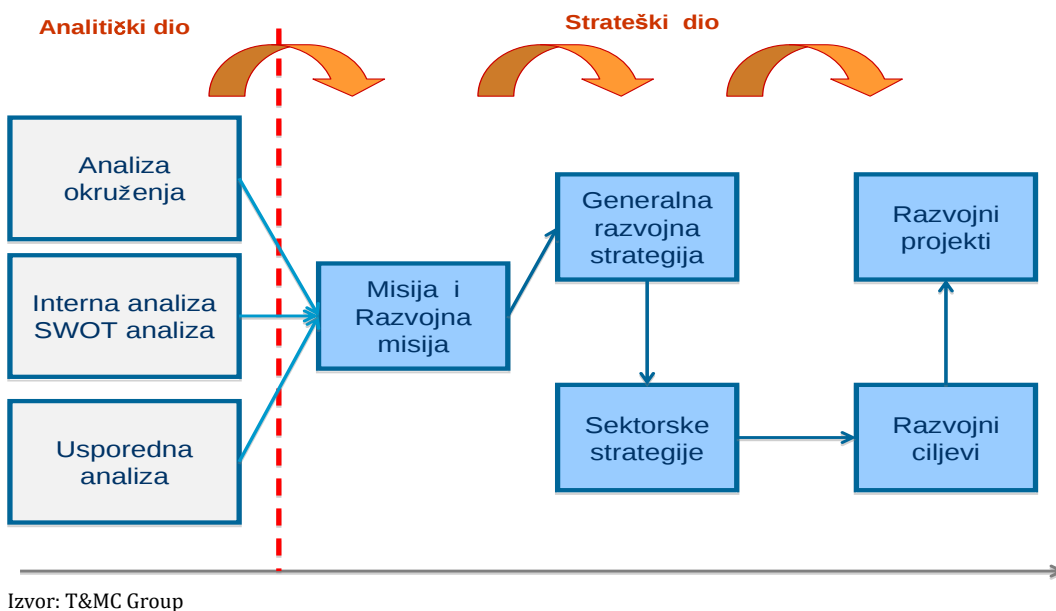
Ključni izazov s kojim se danas suočava većina jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj je višegodišnja gospodarska stagnacija. Svjedoci smo kako svakim danom stanovnici općina i gradova, a posebice mladi ostaju bez posla čime je ugroženo njihovo osnovno egzistencijalno pravo i sigurnost koji su temelj za održivi razvoj svake zajednice. U takvim uvjetima gospodarstvenici se bore da održe svoje poslovanje na razini solventnosti, a tek manji dio njih se odlučuje za investicije koje su neophodne za pokretanje novog gospodarskog ciklusa. To su problemi koji bitno ograničavaju općinski razvojni potencijal.

Da bi se iskoristili potencijali, te da bi se odgovorilo na ključne izazove kao što su nezaposlenost, gospodarska stagnacija i ratno nasljeđe, od presudne je važnosti da su budući strateški razvoj i investicije dobro usmjereni. Stoga je prepoznata važnost zajedničkog, koordiniranog i integriranog pristupa planiranju razvoja Općine koji će omogućiti efikasnije iskorištavanje prednosti i prilika iz okoline, a sve u cilju postizanja višeg standarda i više kvalitete života za sve stanovnike Općine. Postojanje dokumenata Razvojne strategije Općine preduvjet je za osmišljeno upravljanje promjenama. Upravo ovaj dokument ima za cilj, temeljem vrednovanja svih relevantnih čimbenika, kako onih ekonomskih tako i društvenih, utvrditi glavne razvojne projekte koje će Općina pokretati u narednom razdoblju. Dokument obuhvaća razdoblje do 2020. godine, strateški horizont u kojem se odvija nova razvojna strategija Europske unije (EU Agenda 2020), koja zamjenjuje Lisabonsku Agendu. U okviru Agende 2020 planirani su fiskalni poticaji regionalnom i ruralnom razvoju koji će se financirati iz proračuna Europske unije. Općina se nalazi u ključnom razdoblju koje predstavlja izazov u kontekstu vlastitog razvoja ali i cijele regije. Temeljni strateški cilj je stvaranje pretpostavki za ubrzani ekonomski rast i razvoj te stvaranje novih radnih mjesta u kontekstu mogućnosti financiranja razvojnih projekata koje pružaju politike regionalnog razvoja EU.

1. METODOLOGIJA I SVRHA IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA

Programiranje strategije razvoja jedinice lokalne samouprave predstavlja iznimno kompleksan proces. Zbog složenosti ovoga procesa, u koji su uključeni brojni pojedinci i zainteresirane strane, bilo je potrebno primijeniti odgovarajuću metodologiju. U izradi strategije razvoja Općine primijenjena je standardna i provjerena metodologija strateškog planiranja, kako je prikazano na slici 1-1.

Slika 1.1: Metodologija strateškog planiranja razvoja jedinica lokalne samouprave

Strategija razvoja Općine predstavlja planski dokument politike lokalnog razvoja kojim se određuju glavni pokretači razvoja i prioriteti održivog društveno - gospodarskog razvoja Općine. Ciljevi i prioriteti usklađuju se s onima utvrđenima u Županijskoj razvojnoj strategiji i drugim planskim dokumentima više razine. Procijenjeno je da je adekvatno programsko razdoblje obuhvata strategije od 2016-2020. Taj vremenski period usklađen je sa programskim planiranjem na razini EU i RH, što omogućuje lakšu povezanost općinske strategije sa dokumentima više razine.

Definiranje Strategije razvoja Općine započelo je s analizom okruženja koje obuhvaća analizu razvojne strategije EU i kohezijskih politika EU te usklađenosti strategije Općine s dokumentima više hijerarhijske razine.

Interna analiza Općine sadrži najvažnija razvojna obilježja, razvojne trendove, razvojne probleme i razvojne potrebe Općine u području prirodno prostornih obilježja, demografskih obilježja, infrastrukturnog i prometnog sustava, zaštite okoliša, gospodarstva te društvenih djelatnosti.

SWOT analiza sadrži ocjenu snaga i slabosti (unutar Općine), te prilika i prijetnji (izvan Općine) bitnih za razvoj svih važnih područja obrađenih analizom stanja; obrazlaže i tumači koji su i kakvi stvarni čimbenici razvoja i potencijali za razvoj, ali i ograničenja i prepreke razvoju.

U okviru usporedne analize Općina je stavljena u kontekst usporedivih gradova i općina na europskoj razini u pogledu indeksa razvijenosti, ukupnog broja stanovnika, broja zaposlenih i nezaposlenih osoba te visine proračuna.

U drugoj fazi je bilo prije svega potrebno definirati misiju i glavnu razvojnu viziju Općine, kao osnovne razvojne prioritete do 2020. Programiranje same razvojne strategije obuhvatilo je:

- definiranje osnovnog strateškog koncepta
- utvrđivanje razvojnih opcija
- definiranje glavnih razvojnih prioriteta i ekonomskih pokazatelja
- definiranje glavnih strateških projekata kao javnih i javno-privatnih pokretača ekonomskog razvoja Općine

Cjelokupni proces izrade strategije temelji se na partnerskom pristupu (suradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora) i participativnoj metodologiji kojoj je svrha postići konsenzus predstavnika svih ciljnih skupina u definiranju razvojne politike Općine.

RAZVOJ OPĆINE I PLANIRANJE PROJEKATA

Ovim se dokumentom definiraju glavni pokretači razvoja Općine u srednjoročnom razdoblju. Glavni pokretač razvoja biti će javni projekti – projekti koje će pokrenuti Općina i kandidirati za sufinanciranje iz strukturnih fondova EU, kao i projekti koje će Općina razvijati zajedno s privatnim sektorom (javno – privatni projekti).

2. CILJEVI I PRIORITETI EUROPSKE UNIJE

2.1. Europski fondovi

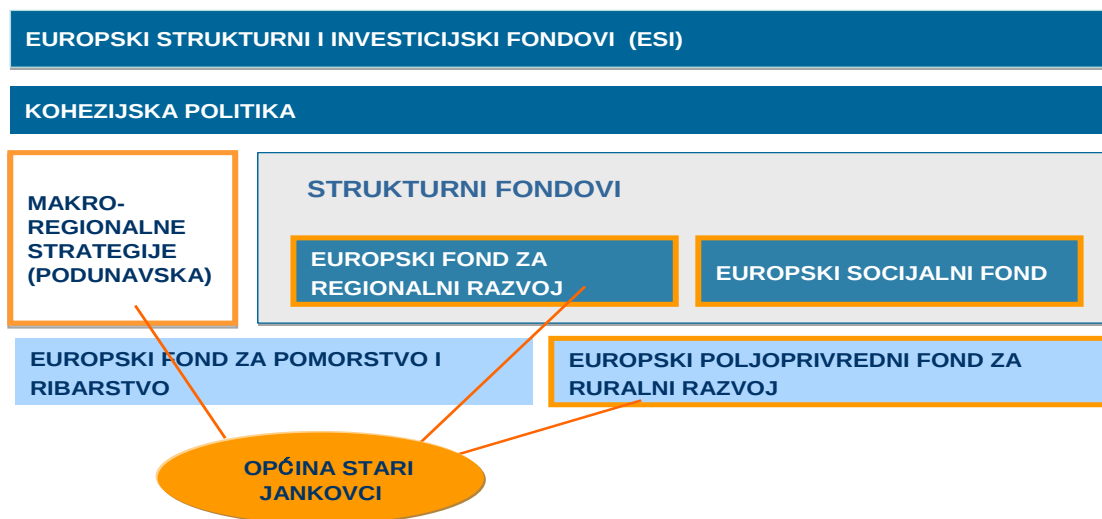
Europski fondovi su zamišljeni kao financijski instrumenti koji podupiru provedbu pojedine politike Europske unije u zemljama članicama. Jedna od najznačajnijih politika je Kohezijska politika, za koju je Europska unija u financijskom razdoblju 2014.-2020. izdvojila **376 milijardi eura iz svog proračuna**. Kohezijska politika Europske unije financira se iz 3 glavna fonda:

Kohezijski fond – cilja na države članici čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90% prosjeka Europske unije te financira projekte iz područja prometa i okoliša.

Europski fond za regionalni razvoj – za cilj ima jačanje ekonomske i socijalne kohezije u Europskoj uniji te smanjenje razvojnih razlika između njenih regija.

Europski socijalni fond – potiče zapošljavanje i mogućnosti zaposlenja u Europskoj uniji. Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond poznati su i pod nazivom strukturni fondovi.

Slika 2.1: Europski fondovi

Izvor: Europski strukturni i investicijski fondovi / Prilagodba T&MC Group

Osim navedenih, u financijskoj perspektivi 2014.-2020. na raspolaganju su i **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj** te **Europski fond za pomorstvo i ribarstvo**. Svih pet fondova imaju zajednički naziv Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi). U kontekstu sufinanciranja projekata za Općinu su najznačajniji Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond te Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj.

Strategija Europa 2020 je temeljni strateški dokument predložen od Europske komisije 2010. godine kako bi se unaprijedila ekonomija Europske unije. U okviru strategije EU

2020 posebnu ulogu imaju regionalne vlasti te jedinice lokalne samouprave (lokalne vlasti). Europa 2020 naslijedila je Lisabonsku strategiju za razdoblje 2000. - 2010. Budući da EU strategija ne predstavlja samo formalnost, nego dokument prema kojemu se sav razvoj EU-a usmjerava (financira), za Hrvatsku kao novu članicu pa tako i Općinu Stari Jankovci bitno je stalno imati na umu temeljne odrednice razvoja EU. Glavni prioritet strategije EU 2020 je pokretanje ekonomskog rasta. Ekonomski rast mora biti:

- *pametan* (učinkovite investicije u obrazovanje i inovacije),
- *dugoročno održiv*,
- *uključiv*, sa snažnim naglaskom na stvaranje novih radnih mjesta i smanjivanju siromaštva

Projekti u donjim područjima imati će prednost u financiranju iz strukturnih fondova EU. Općina će se sa svojim razvojnim projektima kandidirati za sufinanciranje strateških projekata iz Europskog fonda ruralnog razvoja, Europskog fonda regionalnog razvoja te Europskog socijalnog fonda. Ključni izazov će biti pripremiti projekte u okviru sektora prikazanih na slici 2.2. koji će biti sufinancirani iz tih fondova. Ulaskom u punopravno članstvo EU, položaj i odgovornost za vlastiti razvoj jedinica lokalne samouprave se radikalno mijenja. Pored zajedničke agrarne politike (CAP), politike regionalnog i ruralnog razvoja su najvažnije zajedničke ekonomske politike u EU.

Slika 2.2. Sektori u koja će EU usmjeravati ulaganja Kohezijskih fondova

Izvor: Europski strukturni i investicijski fondovi / Prilagodba T&MC Group

Strukturni fondovi, kao glavni financijski instrumenti za poticanje regionalnog razvoja u koje se izdvaja oko 33% proračuna EU, po prvi put postaju dostupni i jedinicama lokalne samouprave u Hrvatskoj. U svojoj strategiji EU 2020, koja obuhvaća razdoblje od 2014-2020.g, EU definira jasno određenje nastavka pro - aktivne politike regionalnog razvoja s ciljem poticanja razvoja europskih regija s razinom razvijenosti nižom od europskog prosjeka.

U nastavku su opisani **tematski ciljevi EU 2020**. Sve ono što ne podliježe tim ciljevima neće biti u fokusu EU razvoja, a to pak znači da neće biti sredstava za nešto što nije u fokusu EU politike. S druge strane, to ne znači da se neće moći financirati stvari koje nisu u domeni EU politike, no takvim ulaganjima pronalaženje financijskih sredstava će biti otežano, a realizacija takvih projekata zahtijevati će puno više „opravdavanja“ takve investicije. U okviru Strategije Europa 2020 navodi se 11 tematskih ciljeva za razdoblje 2014 – 2020:

1.	Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija
2.	Proširenje pristupa i korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija
3.	Podizanje konkurentnosti MSP, poljoprivrednih proizvođača, ribara i akvakulture
4.	Poticanje pomaka prema nisko-karbonskim tehnologijama u svim industrijama
5.	Poticanje prilagođavanja klimatskim promjenama i upravljanja rizicima
6.	Zaštita okoliša i unapređivanje efikasnosti i korištenja energije
7.	Izgradnja energetski učinkovitog i održivog transporta
8.	Poticanje zapošljavanja i mobilnosti radne snage
9.	Poticanje socijalnog uključivanja i borba protiv siromaštva
10.	Ulaganje u obrazovanje i cjeloživotno obrazovanje
11.	Unapređivanje institucionalnog kapaciteta i učinkovitosti uprave

Iznimno je važno u ovome trenutku za Općinu da raspolaže pravim informacijama u pravo vrijeme. Ulaskom Hrvatske u EU, Zagreb i resorna Ministarstva će sve više imati ulogu posrednika, a sve manje izvršnih tijela koja potpuno samostalno definiraju razvojnu politiku zemlje. I dalje će postojati neovisnost pri definiranju razvojne politike države, ali uvijek temeljem okvira i „pravila igre“ koje uspostavlja Bruxelles. Stoga je bitno da se Općina i općinski subjekti uključe u razne međunarodne organizacije, da jačaju suradnju sa EU članicama, te da sudjeluju u udruženjima koja okupljaju gradove i općine EU. Preko takvih udruženja će se lakše moći prezentirati lokalne potrebe i pronaći one zajedničke potrebe gradova i općina EU za koje će se onda tražiti rješenja u Bruxellesu.

2.2. Usklađenost s dokumentima više hijerarijske razine

2.2.1. Nacionalni operativni programi

Na temelju Partnerskog sporazuma između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske, razvijena su tri glavna operativna programa koji su prihvaćeni i usuglašeni s EK: *Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014 – 2020.*, *Operativni program ruralnoga razvoja 2014 – 2020.* te *Operativni program Učinkovitost i ljudski potencijali.* Dokument *Kataloga projekata Općine 2020.* usklađen je s operativnim programima, osobito s Operativnim programom ruralnog razvoja.

Slika 2.3. Nacionalni operativni programi

Izvor: Europski strukturni i investicijski fondovi / Prilagodba T&MC Group

Europska komisija je u svibnju 2015. odobrila 24 programa ruralnog razvoja (Bugarska, Češka, Hrvatska, Irska, Italija, Njemačka, Rumunjska, Španjolska, Švedska i Ujedinjena Kraljevina) koji su usmjereni na poboljšanje konkurentnosti sektora poljoprivrede EU, brigu o seoskim krajevima i klimi te na jačanje gospodarske i društvene strukture ruralnih zajednica u razdoblju do 2020. Očekuje se da će se tim programima otvoriti više od 40 000 radnih mjesta u ruralnim područjima i oko 700 000 mjesta osposobljavanja i tako potaknuti inovacije, prijenos znanja, održivija poljoprivredna praksa i jačanje ruralnih poduzeća. Za programe su na raspolaganje stavljena sredstva iz proračuna EU-a u vrijednosti od 27 milijardi EUR, a sufinancirat će se javnim sredstvima na nacionalnoj i regionalnoj razini i/ili privatnim sredstvima.

Operativni program ruralnoga razvoja Republike Hrvatske 2014 – 2020 vrijedan EUR 2.4 milijarde sufinancira se iz Europskog fonda ruralnog razvoja koji ima za glavni cilj jačanje europske politike ruralnog razvoja i pojednostavljivanje njezine provedbe. Fond za

ruralni razvoj poboljšava upravljanje i kontrolu nad politikom ruralnog razvoja za razdoblje 2007. - 2013. Fond se financira sredstvima Zajedničke poljoprivredne politike (CAP) i pridonosi ostvarivanju ciljeva Strategije Europa 2020 promicanjem održivog ruralnog razvoja u cijeloj Europskoj uniji. Pridonosi ekološkoj i teritorijalnoj ravnoteži, zaštiti klimatskih uvjeta i uvođenju inovacija u poljoprivredni sektor. Programom ruralnoga razvoja 2014 -2020 definiraju se tri dugoročna strateška cilja:

Cilj 1. Poticati konkurentnost poljoprivrede

Cilj 2. Osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama

Cilj 3. Postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja

Operativni program Konkurentnost i kohezija se sufinancira iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF), a njegova se strategija temelji na koncentraciji ulaganja kroz deset tematskih ciljeva:

Cilj 1. Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija

Cilj 2. Korištenje informacijsko – komunikacijske tehnologije

Cilj 3. Postizanje poslovne konkurentnosti

Cilj 4. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Cilj 5. Klimatske promjene i upravljanje rizicima

Cilj 6. Zaštita okoliša i održivost resursa

Cilj 7. Povezanosti i mobilnost

Cilj 8. Socijalno uključivanje i mobilnost

Cilj 9. Obrazovanje i cjeloživotno učenje

Cilj 10. Tehnička pomoć

Osnovni cilj ***Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali*** je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj. Njegova je ukupna vrijednost 1,85 milijardi eura, od čega se 1,58 milijardi financira iz proračuna Europske unije, uključujući 66 milijuna eura iz Inicijative za zapošljavanje mladih. Temelji se na pet glavnih ciljeva¹:

Cilj 1. Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage

Cilj 2. Socijalno uključivanje

Cilj 3. Obrazovanje i cjeloživotno učenje

Cilj 4. Pametna administracija

Cilj 5. Tehnička pomoć

¹ Izvor: Europski strukturni i investicijski fondovi / Prilagodba T&MC Group

2.2.2. Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske

Europska unija pokrenula je inicijativu izrade strategija pametne specijalizacije kao novi pristup gospodarskom razvoju koji je baziran na ciljanoj podršci istraživačko razvojnim aktivnostima i inovacijama. Države članice usredotočile su se na stvaranje novog modela gospodarskog rasta koji će povećati ukupnu konkurentnost EU-a i smanjiti razlike u razvoju između gospodarstava svojih 28 članica. Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 30. ožujka 2016. godine Odluku o donošenju Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2020. godine. Cilj Strategije jest omogućiti učinkovitije korištenje ESI fondova i povećati sinergiju između sredstava EU-a i sredstava nacionalnih i regionalnih politika. Strategija pametne specijalizacije (u daljnjem tekstu: S3) trebala bi se temeljiti na dostupnim resursima i potencijalu za njihovo korištenje, identifikaciji konkurentnih prednosti, te tehnološkoj specijalizaciji kao temelju budućih inovacija. S3 će zemljama članicama pomoći potaknuti javne i privatne investicije u istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije. Umjesto da se prati pristup „odozgo prema dolje“, primarno uključujući javni sektor, procesu izrade S3 treba se pristupiti „odozdo prema gore“ i kroz suradnju i zajednički napor javnog, znanstvenoistraživačkog i poslovnog sektora i kroz proces poduzetničkog otkrivanja utvrditi vlastite snage i konkurentne prednosti.

Slika 2.4. Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske 2020.

Izvor: Vlada RH: Strategija pametne specijalizacije RH 2020.

Glavni cilj S3 je transformirati hrvatsko gospodarstvo i povećati njegovu konkurentnost, koncentrirajući resurse znanja te povezujući ih s ograničenim brojem prioriteta. Identifikacijom ključnih prioriteta u S3 omogućit će se koncentracija istraživačkih kapaciteta i infrastrukture. To će koristiti i javnom i privatnom sektoru, koji će na taj način okupiti kritičnu masu istraživača koji će zajednički raditi na strateškim temama istraživanja i razvoja s ciljem postizanja istraživačke izvrsnosti te njihove komercijalizacije.

S3 će biti vodeći princip koji okuplja poslovnu zajednicu, znanstveno-istraživačke i javne institucije kao i građane, s primarnim ciljem razvoja i korištenja inovacija za poticanje gospodarskog rasta i konkurentnosti. To će se postići provedbom S3, ne samo kroz aktivnosti predviđene Europskim fondom za regionalni razvoj, već i kroz aktivnosti predviđene kroz druge financijske izvore za istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije na nacionalnoj i EU razini.

2.2.3. Strategija Vukovarsko – srijemske županije

Strategija Vukovarsko – srijemske županije izrađena je za razdoblje 2011. – 2013. godine. Dokument strategije predstavlja konzistentan strateški okvir za razvoj županije s utvrđenim strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama. Ciljevi, prioriteti i mjere u skladu su s prioritetima razvoja statističke regije Panonske Hrvatska, kojoj pripada Vukovarsko-srijemska županija, te Nacionalnim strateškim referentnim okvirom Republike Hrvatske i ujednačeni s razvojnim prioritetima navedenim u Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Strategija definira četiri glavna cilja:

1. Konkurentno gospodarstvo
2. Razvoj ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje razvojem
3. Kvalitetno prostorno planiranje, moderna infrastruktura i očuvani okoliš
4. Unapređenje kvalitete života

Strateški ciljevi i prioriteti prate razvojne smjerove zacrtane Strategijom regionalnog razvoja RH te prate i definirane ciljeve i prioritete za financiranje sredstvima EU.

Općina je 2012. godine usvojila dokument *Razvojne strategije općine Stari Jankovci 2013. – 2015.* koji je usklađen sa Strategijom Vukovarsko – srijemske županije te Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Temeljem spomenute razvojne strategije provedeno je cca 90% predviđenih projekata. Dokument *Strategije razvoja općine Stari Jankovci za razdoblje do 2020. godine* nastavlja se na dokument *Razvojne strategije Općine 2013. – 2015. godine.*

2.3. Planiranje razvoja u ruralnim JLS

Članstvom u Europskoj uniji, Republika Hrvatska se opredijelila za postizanje bržeg i naprednijeg pametnog rasta. Održivi i uravnoteženi gospodarski i društveni razvoj potreban je kako bi se potaknuo ujednačen regionalni razvoj i prihvatljiva kvaliteta života u svim regijama, usporediva s prosjekom Europske unije. Jedan od glavnih uzroka neravnomjernog regionalnog razvoja u Hrvatskoj jest visoka razina fiskalne centralizacije i vođenja ekonomskih politika na razini središnje ekonomske vlasti. Hrvatska vlada nije do sada vodila sustavnu politiku regionalnog razvoja. U tom smislu jedinice lokalne samouprave, dakle gradovi i općine, nisu uživale snažniju podršku svome razvoju od strane središnje države. Hrvatsku karakteriziraju niske stope rasta s obzirom da je tranzicijska zemlja. Nedostatne stope rasta često su posljedica komplicirane birokracije, odnosno nemogućnosti lokalne samouprave da mijenja lokalne planove te da porezima i prirezima utječe na motivaciju stranih investitora. Iz tog razloga nužno je dozvoliti lokalnim jedinicama da njihova brzina i efikasnost postanu bitnim faktorima rasta. Hrvatska je članstvom u Europskoj uniji te samim time i mogućnostima korištenja europskih fondova napravila određene korake prema decentralizaciji, odnosno stvorila preduvjete za razvoj decentralizacije.

Promjena u pristupu planiranja razvoja u ruralnim jedinicama lokalne samouprave kroz spuštanje razine ovlasti i odgovornosti na lokalnu razinu, predstavlja glavni faktor budućeg smjera razvoja JLS i najbrži put dosega europskog prosjeka.

U tom kontekstu je u EU razvijen pristup *CLLD – Comunity Led Local Development* - specifičan pristup podrške jedinicama lokalne samouprave koji uključuje lokalne zajednice i organizacije da pridonose ostvarivanju ciljeva Strategije Europa 2020 za pametan, održiv i uključiv rast. Proteklih dvadeset godina CLLD pristup financiran od strane strukturnih fondova te fondova ruralnog razvoja pomaže jedinicama lokalne samouprave u dugoročnom razvoju lokalnih područja. Metodologija CLLD pristupa temelji se na sljedećim odrednicama:

- Fokus na specifična sub-regionalna područja
- Razvoj vođen od strane JLS tj. od lokalnih akcijskih grupa sastavljenih od predstavnika lokalne javnosti i privatnih socio-ekonomskih interesa
- Provođenje razvoja kroz integrirane i sektorske lokalne strategije razvoja uzimajući u obzir lokalni potencijal i potrebe

-
- Uključivanje inovacija u kontekst jedinice lokalne samouprave te umrežavanje i suradnja s drugim jedinicama lokalne samouprave.

Važno je napomenuti kako je CDDL metodologija jedinstvena, tj. primjenjiva je za sve regije i jedinice lokalne samouprave omogućujući svima na taj način korištenje EU fondova za izgradnju kapaciteta, privatno – javna partnerstva, strategije razvoja, umrežavanje i razmjenu iskustva. U okviru strateškog razdoblja 2014. – 2020. cilj je od strane strukturnih i investicijskih fondova proširiti i pojednostaviti korištenje CLLD pristupa kao alata za razvoj jedinica lokalne samouprave. U tom kontekstu će se provoditi sljedeće:

- Poticanje jedinica lokalne samouprave na implementaciju integriranih bottom-up pristupa razvoja (spuštanje razine ovlasti i odgovornosti na lokalnu razinu)
- Razvoj kapaciteta jedinica lokalne samouprave (turistički, društveni, kulturni, gospodarski), poticanje inovacija, poduzetništva i ostalih potencijala razvoja
- Poticanje sudjelovanja, uključenosti i zajedništva u okviru same zajednice s ciljem povećanja učinkovitosti politika EU
- Podrška pri upravljanju na više razina omogućavajući jedinicama lokalne samouprave da u potpunosti sudjeluju u oblikovanju i provedbi ciljeva Europske Unije

U financijskoj perspektivi 2014. – 2020., odnosno u kontekstu novih politika ubrzanog razvoja nedovoljno razvijenih regija i lokalnih zajednica koje su definirane Strategijom 2020, EU se opredijelila za novi pristup planiranju razvoja "ododzo - prema gore" u kojem jedinice lokalne samouprave preuzimaju potpuno odgovornost za planiranje svoga razvoja i njegovu implementaciju. Drugim riječima, razvojne strategije županija, kao jedinica regionalne uprave te nacionalne razvojne strategije gube značenje koje su imale u financijskoj perspektivi 2007. - 2013. Ovaj dokument je u tom smislu u cijelosti usklađen s novim temeljnim pristupom planiranja koji je definiran u Strategiji EU 2020.

3. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA OPĆINE

Općina Stari Jankovci osnovana je 20. travnja 1993. godine. Sjedište Općine je zbog okupiranosti područja i Domovinskog rata bilo smješteno u Vinkovcima. Dana 15.4.1998. godine Općinsko vijeće donosi odluku o potpunom preseljenju upravnog odjela u obnovljenu zgradu stare škole u Starim Jankovcima kada započinje obnova do tada uništenih obiteljskih kuća i infrastrukture.

Općina obuhvaća površinu od 9 517 ha (95,2 km²) i čini 3,9% ukupne površine Županije Vukovarsko – srijemske. Prema veličini teritorija Općina se nalazi na osmom mjestu između 5 gradova Županije (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok i Otok), te 26 općina sa po 84 pripadajuća naselja.

U pogledu ekonomske razvijenosti, BDP per capita u Vukovarskoj srijemskoj županiji iznosi EUR 6.025 (2013.), što ovu županiju smješta na pretposljednje mjesto u Republici Hrvatskoj, iza Brodsko - posavske županije.

3.1. Geografski položaj i povijesni razvoj Općine

Općina Stari Jankovci nalazi se u Vukovarsko – srijemskoj županiji. Vukovarsko-srijemska županija (dalje Županija) dio je Slavonije i Srijema, geografskih regija na krajnjem istoku Republike Hrvatske, te je najistočnija županija u Republici Hrvatskoj. Srijem je geografsko područje između rijeka Save i Dunava, a obuhvaća dijelove Republike Hrvatske i Srbije. Županija ima važan geostrateški položaj za RH jer graniči s dvije države, na istoku s Republikom Srbijom, a na jugu s Bosnom i Hercegovinom.²

Slika 3.1. Geografski položaj Županije i Općine u Županiji

Izvor: Razvojna strategija Vukovarsko – srijemske županije 2011. – 2013.

² IMO / HRAST: Razvojna strategija Vukovarsko – srijemske županije 2011. – 2013.

Općina ukupno broji 4.405 stanovnika u okviru pet naselja i to: Stari Jankovci, Novi Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik. Prirodnogeografski položaj Općine određen je smještajem u nizinskom dijelu istočnohrvatske ravnice na specifičnom dodiru dvaju prirodnih cjelina Vukovarskog prapornog ravnjaka na sjeveru i Bosutske nizine na jugu.

Stari Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik nalaze na južnom rubu Vukovarskog ravnjaka što karakterizira teren tzv. "valovite ravnice", a Novi Jankovci su na lijevoj riječnoj terasi rijeke Bosut, koja čini cijelu južnu granicu općine. Pored dominantnog Bosuta na jugu općine drugi relativno veći vodotoci su: Savak, Vidor, Gatina i Selo-Bosut.

Na području Općine se nalazi dio područja naftonosnih polja s crpilištima, plinska nalazišta, te aktivne i napuštene lokacije eksploatacije opekarske gline. Klima je umjereno kontinentska s vrućim ljetima i relativno hladnim zimama. Sušna ljeta bez kiše vrlo često imaju negativne posljedice na poljoprivredne prinose. Tla su uglavnom plodna, u sjevernom dijelu degradirana crnica, a u južnim dijelovima uz Bosut močvarna tla, komasacijama i agrikult. Na području Općine se nalazi dio područja naftonosnih polja s crpilištima, plinska nalazišta, te aktivne i napuštene lokacije eksploatacije opekarske gline.

NASELJE STARI JANKOVCI

Prema posljednjem popisu stanovništva 2011. naselje broji 1.429 stanovnika. Godine 2010. naselje je proslavilo 750 godina prvog povijesnog spomena. O kontinuitetu življenja u najranijim razdobljima na prostoru katastarske općine Stari Jankovci svjedoče nalazišta dva prapovijesna naselja i nekropola, jedno antičko nalazište i srednjovjekovna nekropola "Balkan". Jankovci su bili sjedište ovećeg imanja, kojemu je oko godine 1260. bio vlasnikom plemić Herke. Kako je Herkeov sin Henrik umro bez potomaka, pripalo je to imanje kralju Karlu Robertu, koji ga je darovao knezu Pavlu Gorjanskomu. Od tada su Jankovci u posjedu knezova Gorjanskih do njihova izumrća 1492. godine.

Turci su godine 1526. zaposjeli Jankovce, gdje su neprekidno ostali do 1688. godine. Predaja kaže da je tada u Jankovcima bilo i muslimana, vjerojatno trgovaca i obrtnika, koji su imali i svoju džamiju. U Jankovcima je oko godine 1680. bilo otprilike 60 katoličkih kuća u kojima su stanovali hrvatski starosjedioci. Oni nisu propali niti prigodom straših borba s Turcima 1687.-1691. godine, jer su se spasili u okolnim šumama.

Prigodom popisa, koji je obavljen 31. siječnja 1921. brojili su Stari Jankovci 1178 žitelja, od kojih je 907 bilo rimokatoličke, 227 evangeličke, 33 grkokatoličke, a 11 pravoslavne vjere. Mađarski je materinski jezik imalo 655 žitelja, hrvatski 253, njemački 231, rusinski 26, romski 8, a druge jezike 5 žitelja. Upravna općina, koju čini jedino selo Stari Jankovci zaprema površinu od 3435 jutara ili 1977 hektara. Nakon Drugog svjetskog rata Stari Jankovci su imali stalni porast broja stanovnika prvenstveno zbog jakog doseljeničkog vala Hrvata najvećim dijelom iz srednje Bosne, žepački kraj.

NASELJE NOVI JANKOVCI

Dana 7. studenoga 1891. selo je dobilo željezničku vezu kad je prometu predana pruga koja vodi od Vinkovaca do Mitrovice. Kolodvor je udaljen samo jedan kilometar o središta sela. Prigodom popisa, koji je obavljen 31. prosinca 1900. brojili su Novi Jankovci 195 kuća u kojima je stanovalo 1018 žitelja. Godine 1911./12. Novi Jankovci odcijepili su se od upravne općine u Mirkovcima, pa je u selu uređena posebna općina koja je egzistirala sve do 1953. godine. Na području upravne općine Novi Jankovci dana 31. ožujka 1931. godine u 271 kući stanovalo je 1093 žitelja. Broj stanovnika Novih Jankovaca se nakon Drugog svjetskog rata gotovo prepolovio. Uzroci toga pada su stradanje gotovo svog romskog stanovništva koje je uglavnom završilo u Jasenovcu, prisilni odlazak njemačkog stanovništva i općenito različite žrtve rata. Nakon toga počinje rast do 1981. godine kada su imali 1364 stanovnika. Broj stanovnika se povećavao zahvaljujući kolonizaciji srpskog stanovništva neposredno nakon Drugog svjetskog rata i doseljavanju hrvatskog stanovništva iz Bosne i Hercegovine. Posljednjim popisom stanovništva 2011. Novi Jankovci broje 934 stanovnika.

Novi Jankovci su povijesno najmlađe naselje općine Stari Jankovci, no i na prostoru novojankovačke katastarske općine su pronađeni nalazi prapovijesne nekropole. Točno vrijeme nastanka iz povijesnih izvora je vrlo teško definirati. Naime, kraljica je Marija Terezija godine 1745. (vrijeme konačnog razgraničenja civilne Hrvatske - Paorija ili Provincijal i vojne Hrvatske - Vojna granica, Granica ili Krajina) odredila da se jedan dio zemljišta atara sela Jankovaca odcijepi od «Provincijala» i pripoji Vojnoj granici. Na tom je zemljištu osnovano novo selo u koje se iz Jankovaca preselilo preko 30 hrvatskih i 8 srpskih obitelji. U skladu s time, najvjerojatnija godina osnutka naselja jest 1745. godina.

NASELJE SLAKOVCI

Slakovčani su kao graničari sudjelovali u ratovima što ih je Austrija vodila u sedmogodišnjem ratu s Pruskom (1756.-1763.), Turskom (1788.-1791.) i Francuskom (u šest ratova 1792.-1815.). U Slakovcima se godine 1857. nalazilo 77 kuća u kojima je stanovalo 737 žitelja. Tada je već u Slakovcima postojala pučka škola koju je krajiška vlada otvorila 1810. godine. Slakovci su godine 1876. odijeljeni od župe u Starim Jankovcima, jer su dobili posebnu svoju župu sa župnom crkvom Sv. Ane. Prigodom popisa, koji je obavljen 31. prosinca 1890. brojili su Slakovci 864 žitelja. Ispočetka su nakon ukidanja Vojne granice 1881. godine Slakovci spadali pod upravnu općinu u Mirkovcima. Od nje su odijeljeni 1. veljače 1888. kada je u Slakovcima ustrojena nova upravna općina kojoj je bilo tada pridodano i selo Orolik od upravne općine Nijemci. Dugi niz godina su Slakovci imali s Orolikom zajedničku općinu kojoj je sjedište bilo u Slakovcima. Kasnije se od ove općine 1. srpnja 1917. odijelio Orolik, te su Slakovci dobili posebnu svoju upravnu općinu. Takva općina Slakovci je funkcionirala sve do 1953. godine kada je naselje Slakovci u okviru kotara Vinkovci pripalo općini Orolik. Takvo ustrojstvo je bilo sve do 1961. godine nakon čega se formira općina Vinkovci. Slakovci su 31. ožujka 1931. brojili 262 kuće i 930 žitelja. Broj stanovnika u Slakovcima je rastao sve do popisa 1971. godine (1702) zahvaljujući dalmatinskoj doseljeničkoj struji između svjetskih ratova, kao i dominantno bosanskohercegovačkoj struji nakon Drugog svjetskog rata u koju su bili uključeni i doseljenici iz drugih dijelova Hrvatske – Like, Korduna i Dalmacije.

Život na prostoru katastarske općine Slakovci seže i u najranija razdoblja ljudske povijesti čemu svjedoči i nalazište prapovijesnog naselja "Wasserburg"-gradina kod samog Bosuta, kao i srednjovjekovno naselje Slakovci oko slakovačkog kaštela.

Posljednjim popisom stanovništva Slakovci broje 958 stanovnika.

NASELJE OROLIK

Krajem 19. stoljeća se u Orolik počeo iz Ugarske doseljavati u većoj mjeri Nijemci. To se jasno opazilo 31. prosinca 1890., kada je Orolik brojio 936 žitelja. Orolik je željezničku vezu dobio 7. studenog 1891. kada je prometu predana pruga od Vinkovaca do Mitrovice. Željeznička je stanica podignuta 1600 metara udaljeno od središta Orolika.

Popis od 31. prosinca 1900. pokazuje da Orolik ima 197 kuća u kojima stanuju 972 žitelja. Ispočetka je nakon ukidanja Vojne granice 1881. godine Orolik spadao pod upravnu općinu u Nijemcima. Od nje su odijeljeni 1. veljače 1888. kada je u susjednim Slakovcima ustrojena nova upravna općina kojoj je bilo tada pridodano i selo Orolik. I konačno se Orolik odcijepio 1. srpnja 1917. od općine Slakovci i dobio posebnu svoju upravnu općinu. Takvo ustrojstvo je trajalo sve do 1953. godine kada se formira nova općina Orolik u koju je spadalo nekoliko susjednih sela. Orolik je 31. ožujka 1931. imao 276 kuća i 1161 stanovnika. Broj stanovnika je nakon Prvog svjetskog rata rastao da bi se poslije Drugog svjetskog rata dogodio razumljivi pad (1948. 977), nakon čega broj žitelja opet raste do 1961. godine (1129), kada do Domovinskog rata slijedi očiti trend opadanja broja stanovnika.

U Oroliku postoji područna četverorazredna osnovna škola. U Oroliku je godine 1787. otvorena pošta koja se ipak nije trajno održala, jer je godine 1844. zatvorena, ali je 1. listopada 1860. ponovno otvorena. Posljednjim popisom stanovništva Orolik broji 512 stanovnika.

NASELJE SRIJEMSKE LAZE

U srednjem vijeku stanovali su u Lazu sami hrvatski starosjedioci katolici, koji su se održali i za cijelo vrijeme Turaka (1526.-1691.), kada je u tom selu egzistirala i rimokatolička župa Laz. Kad je u Sotinu, uslijed pritiska Turaka, prestala postojati rimokatolička župa, pripao je i Sotin lazanskoj župi. Nakon oslobođanja Vukovara od Turaka, lazački franjevci odvođe veći dio stanovništva u Vukovar, a ostatak Hrvata se seli u susjedna sela Jankovce i Slakovce u kojima i danas žive potomci lazačkih starosjedilaca s prezimenom Lazanin.

Porijeklo naziva sela je od starohrvatske riječi laz, koja označava dio brdske kosine podesan za savlađivanje hodom (oplaz, lazina), odnosno prijelaz iz nešto višeg u niži teren. Staro selo Laz se upravo i nalazilo na takvom mjestu malo južnije od današnjih Srijemskih Laza. Laze su 1701. pripali Vojnoj granici (Krajini) i bili su graničari. Godine 1716. nakon prvog razgraničenja između Granice i Provincijala ušli su u sastav Vukovarskog vlastelinstva sve do godine 1745. i konačnog razgraničenja, kada su ponovno postali graničari sve do ukidanja Vojne granice 1881. godine.

Lazanski su žitelji kao graničari sudjelovali godine 1756.-1763. u sedmogodišnjem ratu protiv Pruske, zatim 1788.-1791. u ratu protiv Turske, 1792.-1815. u šest ratova protiv Francuske, a godine 1848. i 1849. u ratovima protiv Mađara i Talijana. Prigodom popisa, koji je objavljen 31. prosinca 1880. bila su u Lazama 692 žitelja. Deset godina kasnije 1890. broje Laze 831 žitelja. Otkako je 1873. godine Granica razvojačena, spadale su Laze pod upravnu općinu u Mirkovcima. Kada se pak odijeliše 1911. godine od Mirkovaca (kada i Novi Jankovci) uredile su Laze posebnu svoju upravnu općinu koja je uzela ime "Srijemske Laze".

Srijemske Laze nisu doživjele gotovo nikakvu materijalnu štetu u ratu. Broj stanovnika u Srijemskim Lazama se smanjio 2001. godine na 652 ili za 29,4%, što je i rezultat odlaska onog dijela pobunjenih Srba koji su počinili ratne zločine i velike kriminalne radnje krađe tuđe imovine svojih susjeda iz Slakovaca i Starih te Novih Jankovaca. Zahvaljujući otvorenosti općinskih vlasti za suživot različitih naroda i multikulturalnost, srpsko stanovništvo u Srijemskim Lazama potpuno ravnopravno sudjeluje u vlasti i upravljanju svim dobrima općine Stari Jankovci. Posljednjim popisom stanovništva Srijemske Laze broje 572 stanovnika.

3.2. Prirodni i prostorni potencijali

ŠUME

Općina raspolaže većim površinama vrijednog poljodjelskog zemljišta i šumama u kojima dominira slavonski hrast. Problematika šuma vezana je uglavnom uz smanjivanje šumskih površina i zahvate kojim se narušavaju prirodni uvjeti staništa. To se osobito odnosi na regulacije i snižavanje razine podzemne vode. Regulacije vodnog sustava Bosuta od osobite su važnosti za te snižavanje razinu podzemnih voda, a veća odstupanja u vodostaju mogu nepovoljno utjecati na smanjenje biološke otpornosti šuma u nizinskom dijelu Općine. Takvi utjecaji su prisutni uz cijeli tok Bosuta u Županiji, a ne samo u Općini Stari Jankovci. Općinu odlikuju dobra kakvoća rasporedom stabala s izraženim prizemnim rašćem, grmljem i drvećem. Problem u održavanju šuma je činjenica da dio šuma još nije siguran za kretanje zbog sumnje na zaostala minska polja.

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

U strukturi vlasništva nad poljoprivrednim zemljištem u Općini Stari Jankovci dominira privatno vlasništvo sa 69% ili 4 286 ha, dok je u državnom vlasništvu 31,0% zemljišta ili 1 929 ha. Prosječna veličina zemljišnog posjeda (obrađivih površina) u privatnom vlasništvu iznosi samo 3,44 ha, što je neznatno više od prosjeka za cijelu županiju (3,11 ha). Ovakva usitnjenost zemljišnih posjeda, posljedica je dosadašnje loše agrarne politike. Prema pogodnosti za obradu, na području Vukovarsko-srijemske županije izdvojene su četiri skupine tala. Prva najpogodnija skupina obuhvaća dobra obrađiva tla, tj. tipični i semiglejni černoziem na praporu, eutrično smeđe tlo, aluvijalno (fluvisol) tlo obranjeno od poplava te eutrično smeđe tlo na praporu. Drugu skupinu predstavljaju umjereno ograničeno obrađiva tla. To su rigolana tla na praporu te lesirana tla na praporu, semiglejna i pseudoglejna. Treća skupina odnosi se na ograničeno obrađiva tla: siroziem na praporu i pseudoglej na zaravni. U četvrtu skupinu uključena su privremeno nepogodna tla za obradu. Ovdje se nalaze halomorfna tla, aluvijalna tla (fluvisol), ritska crvenica i močvarno glejna tla; većina njih hidromeliorirana. Ratarska proizvodnja čini okosnicu gospodarenja u općini, no značajnu ratarsku proizvodnju ne prati u dovoljnoj mjeri stočarska proizvodnja što naravno dovodi do problema otkupa i dr.

Tablica 3.1. Struktura zemljišnih površina na području Općine

UKUPNO	Poljoprivredno	Šumsko	Građevinsko	Infrastruk. sustavi	Ostalo
10.426,22 ha	6.034 ha	2512 ha	596,01 ha	119 ha	1165,21 ha
100 %	57,87 %	24,09 %	5,72 %	1,14 %	11,18 %

Izvor: Razvojna strategija općine Stari Jankovci 2013. - 2015.

MINERALNE SIROVINE

Površinski dijelovi područja Vukovarsko-srijemske županije izgrađeni su od kvartarnih taložina koje se dalje mogu razdvojiti na starije (pleistocenske) i mlađe (holocenske). Nastale su sedimentacijom u vodenim okolišima (jezera, močvare, rijeke, potoci) i na kopnu tijekom zadnjih nekoliko stotina tisuća godina pod snažnim utjecajem izmjena hladnih i suhih glacijalnih s toplim i vlažnim interglacijalnim razdobljima te intenzivnih tektonskih pokreta. Općenito, prevladavaju nevezani do slabo vezani sitnozrnati klastiti. Najmarkantniji sediment je prapor ili les. Prekriva manje-više kontinuiranu zonu od Novih Mikanovaca na zapadu do Iloka na istoku s tim da od Vukovara prati tok Dunava.

Ravničarski dio Vukovarsko-srijemske županije prekriven je prašinasto glinovitim i sitno pjeskovitim taložinama kvartarne starosti. Uzvisina od Vinkovaca, preko Vukovara do Iloka je tzv. praporni ravnjak, na kojem se rasprostiru dobra obradiva tla.

Na području Općine Stari Jankovci nalazi se dio vrijednog naftonosnog polja Đeletovci – Privlaka s crpilištima nafte i plina. Površine polja za eksploataciju polja su: Novi Jankovci – 265,3ha, Srijemske Laze – 1051,9ha, Slakovci – 537,16ha i Orolik – 470,2ha. Postoji, također i vrijedno nalazište opekarske gline (iako se trenutno ista ne eksploatira) i to na području naselja Stari Jankovci na površini od 7,5ha. Područjem Općine položen je cjevovod Jadranskog naftovoda značajnog za RH.

VODNE POVRŠINE

Područje općine Stari Jankovci pripada slivnom području rijeke Save. Južnu granicu Općine čini rijeka Bosut - pritoka Save. Zbog razmjerno niskih kota terena južnog dijela Općine, a čije se vrijednosti kreću između 81 - 83 metra nadmorske visine, taj dio prostora Općine je pod izrazitim utjecajem režima rijeke Bosut. Općinskim prostorom osim Bosuta teku i brojni manji potoci i kanali. Vodene površine obuhvaćaju ukupno 90,8ha ili 0,98%.

Naselja Općine opskrbljuju se vodom iz izvorišta „Viganj-2“ Slakovci , „Veliki kraj“ Stari Jankovci i „Centar“ Orolik dok je plan Općine bio da se tijekom 2013. godine priključi na regionalni vodoopskrbni sustav istočne Slavonije, podsustav Vinkovci. Na osnovi navedenih istražnih radova utvrđeno je da se na prostoru izvorišta „Viganj-2“ - Slakovci radi o podzemnom vodonosniku s međuzrnskom poroznosti, u kojem se podzemne vode prihranjuju infiltracijom oborinskih voda.

3.3. Stanovništvo

Vukovarsko - srijemska županija prema posljednjem popisu stanovništva broji ukupno 179 521 stanovnika. Općina Stari Jankovci sa svojih pet naselja: Stari Jankovci, Novi Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik, prema podacima Državnog zavoda za statistiku prema popisu iz 2011. godine broji 4.405 stanovnika ili 2,45 % ukupnog broja stanovnika Vukovarsko - srijemske županije.

Tablica 3.2. Ukupan broj stanovnika u Županiji i na području Općine

	POVRŠINA		STANOVNIŠTVO			GUSTOĆA ST.	
	Km ²	%	1991.	2001.	2011.	2001.	2011.
ŽUPANIJA	2 444,48	100	231187	204768	179 521	83,76	73,68
OPĆINA	95,5	3,9	6617	5216	4405	54,62	46,12

Izvor: DZS

Iako prema posljednjem popisu stanovništva na području Općine živi više žena u odnosu na muškarce, u udjelu radno sposobnog stanovništva prevladava veći udio muškaraca. Prosječna starost muškaraca kreće se oko 41 godine, dok za žene taj broj iznosi oko 43 godine.

Tablica 3.3. Stanovništvo Općine (2011.)

	UKUPNO	RADNO SPOSOBNO STANOVNIŠTVO	PROSJEČNA STAROST
SVI	4.405	2.821	41,7
MUŠKARCI	2.156	1.454	40,2
ŽENE	2.249	1.367	43,2

Izvor: DZS

Najveće naselje Općine prema broju stanovnika su Stari Jankovci, a slijede ga Slakovci te Novi Jankovci. Kao i na razini cijele Općine, tako u većini naselja prevladava veći broj žena u odnosu na muškarce. Iznimku čini naselje Srijemske Laze u kojem je zabilježen veći broj muškaraca u odnosu na žene.

Tablica 3.4. Stanovništvo Općine prema naseljima (2011.)

Naselja	UKUPNO	MUŠKARCI	ŽENE
Novi Jankovci	934	459	475
Orolik	512	244	268
Slakovci	958	477	481
Srijemske Laze	572	288	284
Stari Jankovci	1.429	688	741

Izvor: DZS

3.3.1. Kretanje nezaposlenosti i struktura radnih mjesta

Godine 2013. u odnosu na 2012. godinu ukupan broj nezaposlenih na razini Županije bilježio je blagi porast od 7.6%, dok je u 2014. zabilježen pad od 5.7%. Tijekom 2012. – 2015. ukupan broj nezaposlenih kako na području Županije, tako i na području Općine bilježi konstantan pad. Navedeno kretanje može se objasniti iz pogleda općeg smanjenja nezaposlenosti na razini države, međutim i odljevom djela stanovništva.

Tablica 3.5. Kretanje broja nezaposlenih u Općini 2012. – 2014.

UKUPAN BROJ NEZAPOSLENIH				
	2012.	2013.	2014.	2015.
ŽUPANIJA	19.768	21.404	20.189	
OPĆINA	544	522	461	404

Izvor: DZS

Analizirajući strukturu nezaposlenih tijekom 2014. i 2015. godine, više od polovice ukupno nezaposlenih čine žene. Najveći broj nezaposlenih zabilježen je u strukturi radnog stanovništva sa završenom osnovnom školom te srednjom školom za zanimanja do 3 godine i školom za KV i VKV radnike.

Tablica 3.6. Struktura nezaposlenih na dan 31.12.2014. i 31.12.2015.

OPĆINA STARI JANKOVCI	2014.	2015.
UKUPNO	461	404
ŽENE	253	247
BEZ ŠKOLE I NEZAVRŠENA OŠ	11	10
OSNOVNA ŠKOLA	123	113
SŠ ZA ZANIMANJA DO 3 GOD. I ŠKOLA ZA KV I VKV RADNIKE	182	139
SŠ ZA ZANIMANJA U TRAJANJU OD 4 I VIŠE GODINA	111	117
GIMNAZIJA	6	4
VIŠA ŠKOLA, I. STUPANJ FAKULTETA I STRUČNI STUDIJ	13	13
FAKULTETI, AKADEMIJE, MAGISTERIJI, DOKTORAT	15	8

Izvor: Mjesečni statistički bilten HZZ PU Vinkovci

Prema strukturi radnih mjesta na području Općine na dan 31.12.2014. dominira sektor obrazovanja, zatim ga slijede poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo te prerađivačka industrija. Najmanji broj radnih mjesta kreiran je u sektoru financijskih djelatnosti, građevinarstva, ostalih uslužnih djelatnosti te prijevoza i skladištenja.

Tablica 3.7. Struktura radnih mjesta u Općini na dan 31.12.2014.

OPĆINA STARI JANKOVCI	2014.
UKUPNO	217
POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	66
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	24
GRAĐEVINARSTVO	2
TRGOVINA NA VELIKO I MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	10
PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	7
FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	1
JAVNA UPRAVA I OBRANA	8
OBRAZOVANJE	86
DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	9
OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	4

Izvor: DZS

3.3. Prometna povezanost i telekomunikacije

Na području Vukovarsko - srijemske županije i općine St. Jankovci je postojeća magistralna glavna željeznička prugu MG2 (Savski Marof - Zagreb - Sisak - Novska - Vinkovci - Tovarnik) koja se je za vrijeme Domovinskog rata koristila samo na dionici Vinkovci-Zagreb. Željeznički čvor Vinkovci, prije rata značajan u europskim prometnim tokovima, u ratu je bio potpuno odsječen od svih tranzitnih pravaca. Ponovna uspostava prometa autocestom i željeznicom omogućuje bolju prometnu povezanost Županije. Važnu ulogu u povezivanju naselja Županije imaju prometnice koje povezuju Đakovo preko Vinkovaca s Tovarnikom. Veza između naselja u Županiji ostvarena je gustom mrežom prometnica nižeg ranga.

Tablica 3.8. Prometnice na području Općine

DRŽAVNE CESTE
D 46 Vinkovci - Tovarnik, D 57 Orolik – Negoslavci – Vukovar
ŽUPANIJSKE CESTE
Ž 4150 D 46 – Stari Jankovci – Petrovci – D2
Ž 4172 Privlaka - Mirkovci (D46)
Ž 4194 Privlaka – Novi Jankovci – D 46
LOKALNE CESTE
L 46026 dionica od mosta na Bosutu na Ž 4172
L 46027 D 46 Srijemske Laze – do L 46026
L 46028 Slakovci – Svinjarevci
L 46029 D 46 Slakovci
L 46030 D 46 Orolik - L 46026
L 46058 Slakovci (L 46029) – Otok (Ž4172)

Izvor: Razvojna strategija općine Stari Jankovci 2013. - 2015.

Na cijelom području Županije uvođenjem suvremene tehnologije pružaju se velike mogućnosti korisnicima telekomunikacija u gradovima i u većini naselja. Telekomunikacijska i WIRELESS mreža se intenzivno osuvremenjuje i dostigla je visok stupanj razvijenosti i dostupnosti i u cijelosti uključuje sva naselja Općine.

3.4. Gospodarstvo

Vukovarsko-srijemska županija prije Domovinskog rata mogla se pohvaliti kao gospodarski izrazito razvijena Županija s visokoproduktivnom poljoprivredom i snažnom prerađivačkom industrijom. Štetama proizašlih iz rata danas je Županija jedna od najnerazvijenih na području RH.

Gospodarstvo Općine jednako tako pretežito se temelji na valorizaciji prirodnih resursa, uglavnom poljoprivrednog zemljišta. Gospodarstvo je orijentirano na primarnu poljoprivrednu proizvodnju ratarskih kultura. Kao posljedica okupacije i ratnih djelovanja danas je manji dio poljoprivrednih površina nedostupan za obradu zbog minskih polja.

Razina investiranja od strane poduzeća je prilično niska, a tome je razlog i slaba dostupnost kapitala, odnosno teškoće s kreditiranjem gospodarstva. Neposredno poslovno okruženje naklonjeno je poduzetnicima koji žele ulagati u Općinu Stari Jankovci s obzirom da su cijene nekretnina, komunalne naknade i cijene lokalnih komunalnih usluga među najnižima u Hrvatskoj, a također i izvrsnoj prometnoj povezanosti Općine. Prednost leži u solidnoj učinkovitosti i ažurnosti zemljišnih knjiga znatno iznad prosjeka Panonske Hrvatske, ali i nacionalnoga prosjeka. Na području Općine nema uređene poduzetničke zone na uobičajeni način, u svakom naselju je predviđena Prostornim planom uređenja.

Prema statistici i dostupnim podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, na području Općine registrirano je 3 trgovačkih društva, 6 obrtnika te 233 OPG-ova. Općina broji ukupno 3 poljoprivredne zadruge na svome području.

Tablica 3.9. Registrirani gospodarski subjekti

Vrsta subjekta	BROJ OPG-a	BROJ PODUZEĆA	BROJ OBRTNIKA
STARI JANKOVCI	57	1	2
NOVI JANKOVCI	26	1	2
OROLIK	49	-	1
SLAKOVCI	60	1	1
SRIJEMSKE LAZE	41	-	-
UKUPNO	233	3	6

Izvor: APPRRR Statistika

POLJOPRIVREDNE ZADRUGE

Na području Općine Stari Jankovci posluju tri poljoprivredne zadruge koje su velikim djelom i nosioci razvoja Općine - PZ Jankovci - Stari Jankovci, PZ Urod - Srijemske Laze, PZ Slakovci – Slakovci.

Poljoprivredna zadruga „Jankovci“ svoju, do sada isključivo ratarsku proizvodnju planira, u skladu sa EU trendovima i što boljoj iskorištenosti izvora energije krenuti u izgradnju bio postrojenja za dobivanje goriva i električne energije, ali i u izgradnju suvremene farme kako bi uz postojeći silos za čuvanje žitarica, svoju proizvodnju zaokružila u cjelini i imala maksimalnu iskorištenost. U naselju Slakovci također ima izgrađen silos koji je sufinanciran sredstvima predpristupnih fondova i usmjeren je na čuvanje žitarica susjednih proizvođača jer za isto je bilo potrebe, budući je poljoprivredna proizvodnja isključivo ratarska na području Općine.

Poljoprivredna zadruga Slakovci posluje od 1998. godine te trenutno broji 15 članova. Zadruga se bavi uzgojem uljarica i žitarica, poljoprivrednom ljekarnom, kreditiranje i organiziranje proizvoda u poljoprivredi.

Poljoprivredna zadruga Srijemske Laze osnovana je jednako tako 1988. godine.

3.5. Turizam

Analiza prirodnih potencijala istočne Hrvatske upućuje na široku i neiskorištenu resursnu osnovu koja se prije svega odnosi na visokokvalitetno poljoprivredno zemljište, bogata šumska područja, izvore vode, nalazište nafte i plina, nalazište gline, šljunka i pijeska, zemljopisni položaj i slično. Turizam na području Vukovarsko-srijemske županije nije nosilac razvoja iako postoje svi prirodni preduvjeti i turističke atrakcije kao što su prirodne ljepote, jedinstvena gastronomska ponuda, velike šumske površine za više oblika turizma, izvanredni tereni za sportove na otvorenom (ribolov, biciklizam, hodanje), izvori termalne vode, značajna povijesno-kulturna baština, neiskorišteni kapaciteti obala rijeka Dunava i Save, tradicijska proizvodnja vina, rakije i voćnih rakija.

Prema posljednjim podacima Ministarstva turizma broj dolazaka turista na području Vukovarsko – srijemske županije u 2014. godini u odnosu na 2013. bilježi blagi porast, jednako kao i broj noćenja.

Tablica 3.10. Broj dolazaka turista i noćenja na području Županije Vukovarsko - srijemske

	TURISTI		NOĆENJA	
	2013.	2014.	2013.	2014.
ŽUPANIJA	41.148	43.709	75.606	83.159
UKUPNO RH	12.433.727	13.128.416	64.818.115 6	66.483.948

Izvor: Ministarstvo turizma

Za područje Općine Stari Jankovci može se reći da ima tri osnovna proizvodna resursa: rudarstvo, poljoprivredu i šumarstvo. Općina je pogodna za razvoj agroturizma, seoskog turizma, športsko - rekreativnog, lovnog, kulturnog i ostalih vrsta turizma. Blizina Vukovara – koji se nalazi na Europskoj ruti krstarenja Dunavom jedna je od prednosti Općine Stari Jankovci.

Na području Općine tradicionalno se organiziraju razne manifestacije i događanja koje su međutim nedovoljno turistički promovirane. U Općini nije razvijen do sada niti jedan oblik turizma iako postoje sve pretpostavke za razvoj ruralnog, lovnog, sportskog te kulturnog turizma. U tom smislu i razvojni projekti Općine u narednom razdoblju do 2020. godine biti će oblikovani u tom smjeru. Razvoj turističke infrastrukture i unapređivanje sveukupne turističke ponude, odnosno razvoj **održivog turizma** na području Općine ovom se strategijom definira kao jedan od najvažnijih pokretača sveukupnog razvoja.

Tablica 3.11. Manifestacije i događanja na području Općine

Naziv manifestacije / događanja
Smotra folklora nacionalnih manjina
Pokladni svatovi
Gađanje glinenih golubova
Nogometni i šahovski turniri
Paintball

Izvor: Razvojna strategija općine Stari Jankovci 2013. - 2015.

Turizam je rastuća gospodarska grana cijele Alpsko-podunavske regije kojoj Općina pripada. U takvom se kontekstu ukupan razvoj turizma na području Općine i stvaranja novih radnih mjesta direktno u turističko – ugostiteljskim djelatnostima kao i indirektno u sektoru poljoprivredne proizvodnje i različitih, s turizmom povezanih usluga, ovom strategijom povezuje s ukupnim turističkim razvojem europske Dunavske regije kao i odgovarajućih makro-regionalnih strategija EU.

3.6. Infrastruktura

ELEKTROENERGETIKA

Kroz županiju prolaze važni energetske koridori: trasa Jadranskoga naftovoda, magistralni plinovod Slavonski Brod – Vinkovci (Opatovac) i Osijek – Vinkovci; 400 kV prijenosna elektroenergetska mreža (Ernestinovo – Ugljevik i Ernestinovo – Srijemska Mitrovica) . Distributer električne energije na području Vukovarsko-srijemske županije je HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. Elektra Vinkovci (od 2012. godine, u do sada provedenim javnim nabavama za električnu energiju na području Općine Cerna i Stari Jankovci distributer je Energija 2 sustavi, d.o.o. Zagreb.) a području Elektre Vinkovci nalaze se četiri pojne transformatorske stanice TS 110/35 kV koje svojom snagom udovoljavaju potrošnji električne energije.

ENERGETSKA UČINKOVITOST

Prostornim planom uređenja Općine omogućava se izgradnja postrojenja za proizvodnju električne energije i/ili toplinske energije (elektrana i sl.) koje kao resurs koriste obnovljive izvore energije (vjetar, sunce, geotermalni izvori, biomasa i sl.). Proizvedena električna energija može se koristiti za vlastite elektroenergetske potrebe, a višak ili ukupna proizvedena električna energija bi se predavala u elektrodistribucijski sustav. Za omogućavanje preuzimanja viška ili ukupne proizvedene električne energije u distribucijski sustav nužno je omogućiti izgradnju potrebnih elektroenergetskih postrojenja, a to su: rasklopna postrojenja 10(20) kV i/ili TS 10(20)/0,4 kV i potrebnih priključnih KB 10(20) kV i KB 0,4 kV.

PLINOOPSKRBA

Distribuciju i opskrbu plinom u Vukovarsko – srijemskoj županiji provode Plinara istočne Slavonije d.o.o. Vinkovci i Prvo plinarsko društvo d.o.o. Vukovar. U distributivnom je području Plinare istočne Slavonije 44.404 kućanstava (Gradovi Vinkovci, Otok Ilok, Županja i 17 općina) od kojih je 39,1% kućanstava priključeno na sustav opskrbe plinom. Gubici u distribuciji iznose oko 4%. Plinifikacija je u Općini Stari Jankovci provedena u cijelosti još 1998. godine i cjelokupna plinska mreža je u vlasništvu Općine.

VODOOPSKRBA I ODVODNJA

Na području Općine, ukupno je 1.878 priključaka (2012.) na vodovodnu mrežu međutim zbog njene dotrajalosti, dolazi do čestih prekida u isporuci. Manji broj kućanstava se

opskrbljuju vodom iz podzemlja pomoću kopanih ili bušenih bunara. Problem je kod mogućnosti zagađenja povećana je činjenicom da ne postoje odvodni sustavi za otpadne i fekalne vode već se one upuštaju u često nekvalitetno izvedene, septičke jame.

Čišćenje cesta u zimskim uvjetima obavlja se korištenjem kamene drobine, s minimalnom upotrebom soli ili drugih kemijskih tvari, a isto se obavlja samostalno, u sklopu poslova Vlastitog pogona Općine. Oborinske vode odvođene se otvorenom kanalskom mrežom postavljenom uz prometnice. Redovito održavanje kanala osobito propusta ispod prometnice D 46 je osobito važno budući da kod jačih kiša može doći u suprotnom do plavljenja dijela okućnice i zgrada lociranih sjeverno od D 46 (osobito u Srijemskim Lazama), ali se isti redovno održavaju.

OTPAD

Općina ima izrađen *Plan gospodarenja otpadom* (2008. – 2016.), a postoji organizirano prikupljanje otpada koje obavlja općinsko komunalno poduzeće *Eko Jankovci d.o.o.* Otpad se odlaže na odlagalište tzv. Petrovačka dola. Na području Općine postoji i reciklažno dvorište koje se nalazi u k.o. Novi Jankovci, kč.br.640 na koji se za sada odlaže samo građevinski otpad, ali je izrađen i projekt dvorišta na kojem bi se deponirao i biootpad sa područja više okolnih Općina i kojim bi komunalno poduzeće upravljalo u cijelosti.

U naselju Stari Jankovci postoji ne sanirano odlagalište otpada „Gatina“ gdje se odlagao građevinski otpad od porušenih obiteljskih kuća od 1998. godine i to za potrebe obnove nakon povratka poslije okupacije naselja. Isto odlagalište je zatvoreno još 2009. godine, ali nije u cijelosti sanirano. Na području Općine, u k.o. Novi Jankovci na rudini „Vrapčana“ godinama se pokušava otvoriti odlagalište komunalnog otpada, budući je ista lokacija još studijom poduzeća „Smelt“ iz Slovenije 1989. godine proglašena kao najidealnijom za ovo područje, no do danas svi pokušaji otvaranja su neuspjeli iako je predviđena i Županijskim planom uređenja i Općinskim prostornim planom, iako je do 2008. godine bila koncesijom dodijeljena koncesionaru A.S.A iz Austrije, koji je izradio Studiju utjecaja na okoliš i sve druge potrebne radnje, te od 2008. godine Zakonom o otpadu postaje Županijsko odlagalište – ipak još uvijek za isto nisu ishođene dozvole niti se započelo sa izgradnjom.

3.7. Obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb

OBRAZOVANJE

Na području Općine Stari Jankovci od 2008. godine uspješno posluje dječji vrtić „Krijesnica Jankovci“ iz Starih Jankovaca kojem je osnivač Općina. Vrtić se nalazi u novoj zgradi izgrađenoj 2013. godine u ulici Naselje Ruđera Boškovića ispred Osnovne škole "Jankovci" u Starim Jankovcima u neposrednoj blizini državne ceste. Dječji vrtić „Krijesnica Jankovci“, Stari Jankovci pohađa 75 djece i provodi se uz redoviti program i program predškole, te program za djecu s posebnim potrebama.

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

Na području Općine posebno se nastoji voditi skrb o socijalno osjetljivim i ranjivim skupinama: starim i nemoćnim osobama, žrtvama nasilja u obitelji, invalidnim osobama i osobama s teškoćama u razvoju, braniteljima, skupinama osoba kojima je potrebna pomoć pri liječenju, te djeci osnovnoškolcima i srednjoškolcima. Briga i skrb o ranjivim skupinama vodi se kroz aktivnosti slijedećih subjekata:

- program Pomoć u kući starijim osobama koju provodi Udruga „Zlatna dob“ i provodi se sustavno od 2004. godine u suradnji s do sada Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, a sada Ministarstvom socijalne politike i mladih

Oblici pomoći socijalne skrbi koji se financiraju iz proračuna Općine, prema Odluci o socijalnoj skrbi:

- pomoć za stanovanje
- jednokratna pomoć
- pomoć za prijevoz učenika srednje škole
- pomoć za učenike prvog razreda osnovne škole
- pomoć za studente nakon što su diplomirali
- pokloni djeci HRVI za božićne blagdane
- pomoć za prijevoz umirovljenika do liječnika
- pomoć za opremu novorođenog djeteta

Na području Općine pružaju se i zdravstvene usluge primarne zaštite u zdravstvenim ambulantama u Starim Jankovcima i Slakovcima, te jednom tjedno u Srijemskim Lazama i Oroliku. Ista pripada širem području Doma zdravlja Vinkovci.

3.8. Civilno društvo i sport

CIVILNO DRUŠTVO

Na području Općine Stari Jankovci djeluju brojne udruge i organizacije civilnog društva. Iste su važne zbog organizacije života građana, kvalitete života, pomoći lokalnoj zajednici, kulturnog ostvarenja područja, ostvarenja socijalnih i mnogih drugih ciljeva. Posebna pažnja posvećena je Vijeću nacionalnih manjina - Vijeću srpske nacionalne manjine i Vijeću mađarske nacionalne manjine. Istima su osigurane prostorije za korištenje zajedno sa besplatnom wireless mrežom i svim plaćenim režijskim troškovima.

Na području Općine registrirano je **ukupno 55 aktivnih udruga** – organizacija civilnog društva za promicanje projekta i programa za razvoj civilnog sektora, prilagodbe digitalnom društvu, informatizaciji, udruge mladih i za mlade kako bi se što efikasnije prilagodili EU praksi ostvarivanja ciljeva, zaštiti okoliša, razvoju svog područja i prilagodbe svojim željama i potrebama.

Tablica 3.12. Pregled pojedinih udruga na području Općine

Naselje	Naziv udruge
Stari Jankovci	KUD Jankovci
	LD Jastreb
	DVD Stari Jankovci
	Udruga žena
	KM Feniks
	Udruga Mađara
	ŠRU Amur
Novi Jankovci	KUD Samica
	LD Orao
	DVD Novi Jankovci
	Udruga žena
Slakovci	DVD Slakovci
	KUD Seljačka sloga
	RU Šaran
	RU Šaran
Orolik	LD Fazan
Srijemske Laze	LD Sokol

Izvor: Razvojna strategija općine Stari Jankovci 2013. - 2015.

SPORT

Na području Općine sport je prepoznat kao važan čimbenik društvenog razvoja pa se tako održavaju i različite športske aktivnosti, okupljaju članovi, mlađe sekcije treniraju za natjecanja, a stariji seniori već imaju priznate rezultate. Sportski objekti u vlasništvu Općine su:

- nogometni stadioni sa pripadajućim objektima u naseljima Općine – Starim i Novim Jankovcima te Slakovcima
- igralište „Mladen Šarić“ u Novim Jankovcima
- Lovački domovi – u Starim i Novim Jankovcima predani lovačkim društvima na upravljanje zajedno sa izgrađenim streljanama

Nogometni stadioni i pripadajući objekti su u potpunosti legalizirani.

Tablica 3.13. Sportski klubovi na području Općine

Naziv kluba
Nogometni klub „HAŠK Sokol“; Stari Jankovci
Športsko društvo "Croatia"
Nogometni klub „Vidor – Matijević“, Srijemske Laze
Nogometni klub „Meteor“ Slakovci
Športsko – ribolovno društvo „Amur“, Stari Jankovci
Moto klub „Lisice“, Slakovci
Udruga navijača N.K.Vidor-Matijević
Footgolf klub Srijem Stari Jankovci

Izvor: Registar udruga RH

3.9. Kulturna baština

Zaštita i upravljanje kulturnom baštinom, materijalnom i nematerijalnom jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Kulturna dobra upisuju se u Registar kulturnih dobara - javnu knjigu koju vodi Ministarstvo kulture. Kulturna baština dijeli se na materijalnu, pokretnu i nepokretnu te na nematerijalnu kulturnu baštinu.

Kulturno – povijesna baština predstavlja fizičke artefakte (umjetničkih djela i proizvoda kreativnih djelatnosti) i nematerijalnih obilježja nekog društva ili društvenih skupina koji se nasljeđuju od ranijih generacija, održavaju u sadašnjosti te ostavljaju na korist budućim generacijama.

Opća konferencija UNESCO-a je na svom sastanku u Parizu održanom 17 – 21-studenog 1972.g. usvojila Konvenciju o zaštiti svjetske kulturno – povijesne baštine (dalje u tekstu Konvencija). Konvencija zahtjeva od zemalja članica UN-a zaštitu supstance i vrijednosti svjetske kulturno – povijesne baštine. Ciljevi zaštite nisu samo održavanje supstance vizualnog integriteta i materijalnog sadržaja kulturnih dobara već i uključivanje baštine u ekonomski razvoj. Obnova kulturne baštine je tako Konvencijom postavljena kao jedan od pokretača ekonomskog napretka i općeg razvoja u zemljama članicama. Zemlje članice UN-a obvezne su razviti i u svoje zakonodavstvo ugraditi procedure i pravila definiranja objekata i značaja kulturnih dobara koja predstavljaju baštinu te procedure njihove zaštite. Svaka je zemlja, potpisnica Konvencije, obvezna osigurati u svom zakonodavstvu instrumente identifikacije, zaštite, konzerviranja i transmisije kulturno – povijesne baštine prema budućim generacijama.

Vrijednost kulturne baštine i nužnost njenog dugoročnog očuvanja i zaštite razumljivi su sami po sebi. Bez očuvane kulturne baštine ne može se govoriti ni o identitetu, povijesti ili kulturi nekoga naroda u cjelini i njegovih pojedinaca. Današnje poimanje kulturne baštine znatno se promijenilo u odnosu na prijašnja razdoblja. Prema UNESCO-u, kulturna se baština ranije odnosila samo na spomeničke ostatke kulture, no taj se koncept postupno proširio na nove kategorije kao što je nematerijalna kulturna baština, etnografska ili industrijska baština i sl. Smatra se da je ta promjena u poimanju i razlučivanju kulturne baštine posljedica usmjeravanja pažnje na samo ljudsko društvo, njegove tradicije i izričaje kao i na informacijske, društvene i filozofske sustave na kojima se stvaralaštvo temelji, ističući pri tom otvoreni koncept baštine koji reflektira ne samo prošlu, već i sadašnju živuću kulturu.³

³ UNESCO Culture Section. The Different Types of Cultural Heritage, 2006. Dostupno na: <http://portal.unesco.org/culture/en>

Kulturna baština, i materijalna i nematerijalna, ključan je resurs u razvoju turističke industrije. Međutim kulturna baština ne predstavlja samo važan resurs u generiranju izravne turističke ponude nego i u razvoju proizvodnje proizvoda temeljenih na materijalnoj ili nematerijalnoj baštini. Primjerice u Italiji je na taj način razvijena industrija proizvodnje vina, stakla, čaša, boca, čepova i sl. koja je vezana upravo za kulturnu baštinu odnosno počiva na tradicijskim obrascima ili je inspirirana njima. Čitav je niz proizvoda koje je moguće ponuditi kao suvenire, ali i one koje je moguće svakodnevno koristiti te čija estetska vrijednost se temelji na baštini. Tržište za proizvode i usluge koji se temelje na kulturnoj baštini ima velik, dosad neznatno iskorišten potencijal.

U tom smislu kulturna baština svojom raznolikošću i vrijednostima predstavlja izuzetno velik potencijal za razvoj poduzetništva, koje ima važnu ulogu za lokalni društveno-gospodarski razvoj u smislu zapošljavanja, otvaranja novih poduzeća, kreiranja inovacija, ostvarenja prihoda lokalnoj zajednici, poticanje razvoja drugih gospodarskih i društvenih djelatnosti i dr. Osim važnosti za gospodarski razvoj, poduzetništvo utemeljeno na kulturnoj baštini pridonosi stvaranju simboličkih vrijednosti i njegovanju identiteta. Na području Općine registrirano je 9 nepokretnih kulturnih dobara. Tradicijska kuća "Klemenova kuća" nalazi se pod zaštitom Ministarstva kulture.

Tablica 3.14. Lista registriranih kulturnih dobara Općine

Lokacija	Naziv dobra
Novi Jankovci	Arheološko nalazište "Gole njive"
Orolik	Arheološko nalazište "Gradina - Greda i Bokijevci"
Orolik	Spomenik poginulima u I. svjetskom ratu
Slakovci	Arheološko nalazište "Gradina"
Srijemske Laze	Crkva Rođenja Bogorodice
Stari Jankovci	Arheološko nalazište "Jankovačka Dubrava - Tumuli"
Stari Jankovci	Arheološko nalazište "Stari Jankovci - Gatina"
Stari Jankovci	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije
Stari Jankovci	Tradicijska kuća i okućnica, Ulica bana Jelačića 33

Izvor: Ministarstvo kulture – Registar kulturnih dobara

3.10. Analiza javnih financija i imovine u vlasništvu Općine

3.10.1. Javne financije

Proračun osim za redovno financiranje poslova, funkcija i programa Općine, je vrlo bitan i kao instrument ekonomske politike kojim se utječe na ekonomsko stanje Općine, odnosno na ekonomski rast i zaposlenost. U tom smislu Proračun je instrument kojim se može usmjeravati strateški smjer gospodarskog razvoja Općine i zapravo upravljati svim potencijalnim resursima. Općenito tri su glavna izvora prihoda lokalnih vlasti:

- porezi – koji uključuju prihode od socijalnih doprinosa kao i poreze na dohodak,
- potrošnju, imovinu i druge poreze;
- dotacije – nepovratne isplate primljene od drugih razina vlasti;
- neporezni prihodi – uključuju druge izvore nepovratnih isplata, uključujući suficite u trgovini, dohotke od imovine, administrativne pristojbe, kazne, doprinose zaposlenika i drugih razina vlasti u mirovinske fondove i socijalno osiguranje.

U tom kontekstu je izrađena analiza Općinskog proračuna kroz tri godine – 2014., 2015. i 2016. godinu. Proračun Općine prema izvršenju prihoda tijekom promatrane tri godine bilježi blagi kontinuirani porast.

Tablica 3.15. Proračun Općine (HRK)

	2014.	2015.	2016.
PLAN	8.950.000,00	11.300.000,00	13.000.000,00
IZVRŠENJE	8.441.572,69	9.983.927,25	5.379.479,06 (polugodišnje)
Preneseni višak	896.687,78	892.773,52	990.009,37

Izvor: <http://www.o-jankovci.hr/>

S ciljem realizacije prioriteta i razvojnih projekata predloženih u nastavku dokumenta, Općina će na optimalan način koristiti sredstva iz sljedećih izvora:

- proračun Općine
- nacionalnih razvojnih programa (Ministarstva, agencije)
- EU fondovi (Europski fond za regionalni razvoj, Europski fond za ruralni razvoj)

3.10.2. Imovina u vlasništvu Općine

U okviru dokumenta *Katalog dugotrajne nefinancijske imovine u vlasništvu Općine* popisana je i opisana imovina u vlasništvu Općine. Karakteristike svih objekata koji se nalaze u katalogu utvrđene su stvarnim uvidom u stanje svake nekretnine na terenu.

Tablica 3.16. Imovina u vlasništvu Općine Stari Jankovci

Naziv	Vrsta nekretnine	Mat. br. kat. općine	Vrijed. nekretnine (HRK)
NOVI JANKOVCI			
Groblje	Građevinsko zemljište i građevina	332160	871.762,41
Igralište	Građevinsko zemljište i građevina	332160	394.596,71
Nogometno igralište	Građevinsko zemljište i građevina	332160	2.871.064,32
Park	Građevinsko zemljište i građevina	332160	165.508,03
Školska 1	Nekretnina koju koriste tijela državne uprave	332160	434.356,38
Lovački dom	Građevina i dvorište - pravo gradnje Republike Hrvatske	n/a	1,00
OROLIK			
Crpna stanica	Građevinsko zemljište i građevina	332194	1,00
F.Tuđmana 23	Stambeni objekt	332194	73.087,96
I.L.Ribara 30	Stambeni objekt	332194	153.000,00
Josipa Kozarca 17	Stambeni objekt	332194	47.594,83
Katoličko groblje	Građevinsko zemljište i građevina	332194	469.353,56
Pravoslavno groblje	Građevinsko zemljište i građevina	332194	399.260,07
SLAKOVCI			
Groblje	Građevinsko zemljište i građevina	332283	181.635,40
NK Meteor	Građevinsko zemljište i građevina	332283	266.381,98
P.Preradovića 52	Poslovni prostor	332283	1.219.223,37
Vatrogasni dom	Građevinsko zemljište i građevina	332283	1.720.055,95
SRIJEMSKE LAZE			
Kuća	Stambeni objekt	332291	65.822,40
Groblje	Građevinsko zemljište i građevina	332291	414.131,13
Igralište	Građevinsko zemljište i građevina	332291	92.439,47
Centar	Građevinsko zemljište i građevina	332291	1,00
Spomen dom	Građevinsko zemljište i građevina	332291	137.277,31
STARI JANKOVCI			
Nogometno igralište	Građevinsko zemljište i građevina	332305	1.176.417,61
Stari dječji vrtić	Građevinsko zemljište i građevina	332305	752.338,33
Lovački dom	Građevina, streljana i okućnica - pravo gradnje Republike Hrvatske	n/a	1,00
Vatrogasno spremište i Dom kulture	Građevine	n/a	794.000,00
Groblje s mrtvačnicom	Građevine	n/a	421.000,00
Poslovni objekt - upravna zgrada Općine sa spomenikom	Građevina	n/a	2.780.000,00
Dječji vrtić	Građevina i okućnica	n/a	1.925.438,00

Izvor: Katalog dugotrajne nefinancijske imovine u vlasništvu Općine Stari Jankovci

Katalog trenutno sadrži podatke o 28 nekretnina, a sadržaj je usklađen sa zahtjevima *Zakona o upravljanju državnom imovinom* iz 2010. godine, na temelju kojeg je izrađen Registar državne imovine. Zakon nije usklađen s posebnostima jedinica lokalne, područne i regionalne samouprave (imovina poput groblja, igrališta, parkova, spomenika, te vatrogasnih domova nije među predviđenim vrstama) te je pod rubrikom "Vrsta nekretnine" kod spornih nekretnina upisana generička kategorija "građevina i građevinsko zemljište".

Procjena vrijednosti imovine iz kataloga izvršena je sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16 uz uvažavanje činjenice da ista nije klasificirana kao ona koja se drže radi prodaje u skladu s MSFI 5 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja.

4. SWOT ANALIZA OPĆINE

PROSTOR I GEOGRAFSKI POLOŽAJ

U kontekstu analize prostora i geografskog položaja iako se Općina nalazi u perifernom položaju u odnosu na glavna gospodarska središta Republike Hrvatske, njena najveća snaga leži u činjenici povoljnog geoprometnog položaja u smislu blizine autoceste, željezničke pruge, te rijeke Dunav.

Iako Općina ne koristi dovoljno prirodne resurse kako u svrhu razvoja turizma tako ni u kontekstu razvoja obnovljivih izvora energije, upravo su to područja mogućnosti daljnjeg razvoja u smislu razvoja ekološke proizvodnje, energetskog osamostaljivanja te jačanja prepoznatljivosti područja kao nedevasiranog prirodnog okoliša. Ulaskom RH u članstvo EU Općini su se otvorile mogućnosti sudjelovanja u Podunavskoj makro – regionalnoj strategiji EU te mogućnosti međugranične suradnje s JLS u susjednim zemljama.

SNAGE	SLABOSTI
Povoljan geoprometni položaj	Periferni položaj u odnosu na glavna gospodarska središta u Republici Hrvatskoj
Očuvan prostor i okoliš	Periferni položaj u odnosu na druge regije u Republici Hrvatskoj
Blizina autoceste A1 – Zagreb Lipovac	Nepostojanje infrastrukture Općinskog središta
Blizina željezničke pruge Novksa – Vinkovci – Tovarnik – Šid	Neiskorištenost prirodnih resursa u svrhu razvoja turizma
Blizina rijeke Dunav	
Raspoloživost pitke vode	
PRILIKE	PRIJETNJE
Mogućnosti sudjelovanja u Podunavskoj makro – regionalnoj strategiji EU	Opća opasnost po okoliš zbog klimatskih promjena
Mogućnosti razvoja ekološke proizvodnje	Opasnost od zagađivanja prirodnih resursa zbog nedovoljne discipline i ekološke pismenosti stanovnika Općine
Jačanje prepoznatljivosti područja kao nedevasiranog prirodnog okoliša	
Mogućnosti međugranične suradnje s JLS u susjednim zemljama	
Mogućnosti razvoja obnovljivih izvora energije	

GOSPODARSTVO

Uz sve pretpostavke za razvoj dinamičnog rastućeg gospodarstva, na području Općine registriran je relativno mali broj poduzeća te su nedovoljno razvijeni prerađivački kapaciteti. Struktura gospodarstva Općine upućuje na orijentiranost na samo jednu gospodarsku granu – poljoprivrednu i to uglavnom na primarnu proizvodnju. Jednako tako analiza postojećeg stanja ukazuje na činjenicu da je na području Općine nedovoljno razvijena turistička infrastruktura i turistički kapaciteti.

Pored rizika daljnjeg odlaska radno aktivnog stanovništva, nastavka snižavanja cijena poljoprivrednih proizvoda te daljnje orijentiranosti na primarnu poljoprivrednu proizvodnju, brojne su mogućnosti razvoja gospodarstva koje se ponajprije očituju u razvoju zajedničkih projekata mini regije, mogućnostima razvoja zelene ekonomije i agroturizma te stvaranjem dodane vrijednosti u smislu razvoja prerađivačkih kapaciteta. Temeljem takvih pretpostavki stvorila bi se zajednička platforma za privlačenje investitora na područje Općine i mini regije.

SNAGE	SLABOSTI
Raspoloživi poljoprivredni potencijali	Vrlo mali broj poduzeća i poduzetnika
Raspoloživi drugi prirodni potencijali	Slaba gospodarska infrastruktura
Kulturno – povijesna baština	Nerazvijeni prerađivački kapaciteti – odljev stvaranja dodane vrijednosti u druge regije
Atraktivnost prostora za različite gospodarske aktivnosti	Ovisnost o samo jednoj gospodarskoj grani (poljoprivreda)
Rijeka Dunav	Nerazvijeni turistički kapaciteti
Nezagađen okoliš za eko - proizvodnju	Nedovoljna iskorištenost potencijala u sektoru obnovljivih izvora energije
Raspoloživost bio - energenata	Manjak konkretnih razvojnih aktivnosti i inicijativa na području energetske učinkovitosti
PRILIKE	PRIJETNJE
Mogućnosti zajedničkog ekonomskog razvoja – zajednički projekti	Nedostatak kvalificirane radne snage i ljudskog kapitala (obrazovanih ljudi)
Mogućnosti razvoja “zelene ekonomije” i “zelene energije”	Nastavak razvoja mono – strukture (poljoprivreda, ratarstvo)
Stvaranje dodane vrijednosti u mini regiji – razvoj prerađivačkih kapaciteta	Nastavak snižavanja cijena poljoprivrednih proizvoda
Zajednička platforma za privlačenje investitora	Nizak interes investitora
Razvoj turizma i agro turizma	

KVALITETA ŽIVOTA

Iako Općinu karakterizira velika raspoloživost poljoprivrednih površina za pokretanje vlastitih OPG-ova, vrlo dobra prometna povezanost, relativno razvijena komunalna infrastruktura, nedostaje kvalitetnih radnih mjesta.

Na području Općine velika je raspoloživost stambenog prostora, no većina građevina je devastirano. Pored postojanja bogate kulturno – povijesne baštine, nedovoljno je razvijena kulturna infrastruktura. Sve to upućuje na zaključak da postoje sve pretpostavke za kvalitetan život, no nisu dovoljno iskorištene.

Prilika Općine za podizanje razine kvalitete života svojih stanovnika kako bi se zaustavila negativna demografska kretanja nalazi se u korištenju strukturnih i kohezijskih fondova za podizanje razine kvalitete života i ekonomsku diversifikaciju te unapređivanja kvalitete stambenih zgrada.

SNAGE	SLABOSTI
Nezagađen okoliš	Nedostatak radnih mjesta, posebno kvalitetnih
Kulturno – povijesna baština	Nedostatak kulturne infrastrukture
Raspoloživost poljoprivrednih površina za pokretanje vlastitih OPG-ova	Devastirane građevine za stanovanje
Vrlo dobra prometna povezanost	Nepostojanje lokalnih poticaja za zapošljavanje
Relativno razvijena komunalna infrastruktura	Nedovoljno razvijena ponuda dječjih vrtića i socijalnih ustanova
Raspoloživost stambenog prostora	
PRILIKE	PRIJETNJE
Korištenje strukturnih i kohezijskih fondova za podizanje razine kvalitete života i ekonomsku diversifikaciju	Nastavak negativnih demografskih kretanja i depopulacije
Mogućnosti unapređivanja kvalitete stambenih zgrada kroz domaće i EU fondove (obnova kuća)	Nedovoljno investiranje u kvalitetu života od strane lokalnih vlasti
Raspoloživost brojnih napuštenih kuća i imanja	

LJUDSKI POTENCIJALI

Iako Općina i područje regije bilježi visoku nezaposlenost, većina raspoložive radne snage jest nekvalificirana. Polovica radne snage ima završenu srednju školu međutim nedostaje visoko obrazovana radna snaga koja iseljava u druge regije RH i EU. Prilike za zadržavanje i proizvodnju kvalificirane radne snage očituje se u mogućnostima korištenja EU fondova za razvoj ljudskih potencijala te pokretanja visokoškolskog obrazovanja u gradu Iloku u okviru mini regije. Stvaranjem okruženja za otvaranje novih radnih mjesta privlačili bi se i kadrovi iz drugih regija i zemalja u regiji JIE. Ne poduzmu li lokalne vlasti potrebne korake, trend iseljavanja mladih ljudi će se nastaviti jednako kao što će i dalje opadati povjerenje stanovništva i investitora u razvojne mogućnosti Općine i same mini regije.

SNAGE	SLABOSTI
Obrazovani ljudski potencijali – 52% stanovnika je završilo srednju školu	Nedostatak kvalificirane radne snage
Postojeće kompetencije u poljoprivrednoj proizvodnji	Nedostatak visoko obrazovanih ljudskih potencijala – tek 4% stanovništva
Raspoloživost ljudskih potencijala – visoka razina nezaposlenosti	Iseljavanje u druge regije RH i EU
PRILIKE	PRIJETNJE
Mogućnosti korištenja EU fondova za razvoj ljudskih potencijala	Nastavak rastućeg trenda iseljavanja kvalificiranih mladih ljudi
Mogućnosti pokretanja visokoškolskog obrazovanja u mini regiji (Ilok)	Održavanje visoke razine nezaposlenosti
Mogućnosti privlačenja kadrova iz drugih regija i drugih zemalja u regiji JIE	Opadajuće povjerenje u razvojne mogućnosti mini regije od strane stanovnika
Mogućnosti suradnje u razvoju kadrova s drugim susjednim regijama u Podunavlju	Starenje stanovništva

5. Benchmark: Općina i izabrane JLS u EU

U prvoj fazi rada na izradi dokumenta *Strategije razvoja Općine 2016-2020.* izvršena je usporedna analiza sličnih jedinica lokalne samouprave u neposrednom europskom okruženju te interna analiza tj. analiza postojećeg stanja Općine i potencijala s kojima Općina raspolaže, a koji će se aktivirati u narednim godinama uz podršku EU politika regionalnog i ruralnog razvoja. Ovo poglavlje ima za cilj predstaviti pozicioniranje Općine u kontekstu EU teritorija.

Tablica 5.1. Usporedne općine u EU

	Stari Jankovci (HR)	Cestica (RH)	Sv. Jurij (SLO)	Villany (H)	Luhačovice (CZ)
Broj stanovnika	4.405	5.811	2.283	2.517	5.500
BDP/ stanovniku	EUR 6.025 (2013.)	EUR 8.285 (2012.)	EUR 11.948 (2013.)	EUR 8.809 (2013.)	EUR 12.629 (2012.)
Index EU 28= 100	28%	39%	58%	43%	56%
Index HR= 100	58%	80%	SLO 69%	H 82%	81%
Broj zaposlenih	n/a	287	1.047	1.100	2.788
Broj nezaposlenih	461	228	125	130	870
Proračun (u mil EUR)	€ 1,6 mil (2016.)	€ 2,7 mil (2014.)	€ 2,54 (2014.)	€ 2,5 (2014.)	€ 6,2 (2014.)

Izvor: T&MC Group

Gornja tablica predstavlja skraćeni pregled empirijskih nalaza usporedne analize pokazatelja ekonomske razvijenosti Općine i usporedivih općina u Sloveniji, Mađarskoj i Češkoj. Radi se o izvratku iz opsežne analize koju je provela T&MC Group na stratificiranom uzorku jedinica lokalne samouprave u državama-članicama u neposrednom europskom okruženju. Gornja tablica je ilustrativna i pokazuje razvojne potencijale Općine. Glavni pokazatelji razine ekonomske razvijenosti JLS su BDP/po stanovniku, stopa zaposlenosti/nezaposlenosti radno-aktivnog stanovništva te razina proračunskih prihoda. Svi usporedni pokazatelji ekonomske razvijenosti ukazuju da Općina u odnosu na europske JLS ima određene razvojne zaostatke. Osobito je razlika u razvijenosti, mjerena bruto domaćem proizvodu i prihodima općinskog proračuna, znakovita u usporedbi sa sličnim jedinicama lokalne samouprave u Sloveniji (Općina Sv. Jurij) i Mađarskoj (grad Villany).

Razlike u ekonomskoj razvijenosti Općine i usporedivih jedinica lokalne samouprave u državama koje su ranije pristupile u punopravno članstvo EU otvara međutim i razvojne perspektive koje se anticipiraju u ovom dokumentu.

5.1. Primjeri najbolje prakse

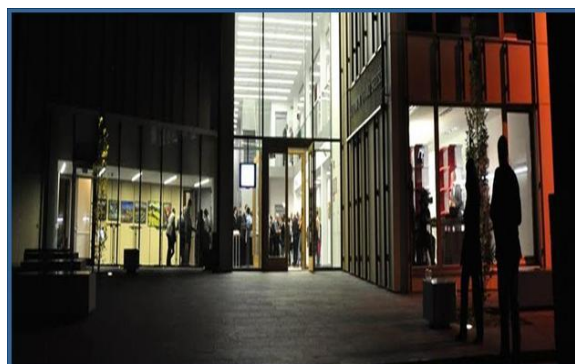
LOKACIJA	PROJEKTI
Grad Gornja Radgona (SLO)	Grad Gornja Radgona je u proteklih 10 godina realizirao brojne projekte koji su sufinancirani iz EU fondova u području: – obnova kulturne baštine – infrastrukture – energetske učinkovitosti – unapređenja konkurentnosti poduzeća Primjeri : Stari Špital obnovljen 2006., gradska jezgra, javna rasvjeta, agro – turistički objekti.

Grad Gornja Radgona (SLO)

LOKACIJA	PROJEKTI
Općina Sveti Jurij ob Ščavnici (SLO)	Slovenska općina Sveti Jurij ob Ščavnici je uspješno realizirala nekoliko projekata rekonstrukcija lokalnih prometnica i komunalne infrastrukture u vrijednosti od preko EUR 3,0 mil i ostvarila povrat iz EU fondova između 60 – 70%. Kulturno – promocijski centar je primjer projekta sufinanciranog iz EU fondova. Vrijednost projekta iznosila je EUR 1.992.435 , dok su bespovratna sredstva iz EAFRD iznosila EUR 996.973.

Kulturno – promocijski centar općine Sv.Jurij ob Ščavnici

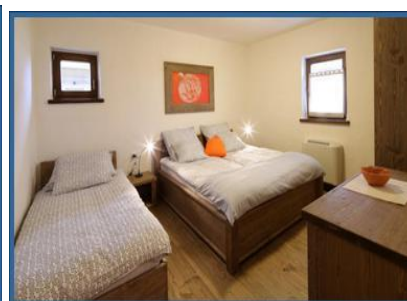
LOKACIJA	PROJEKTI	SADRŽAJI
Naselje Čičmany (SL)	Selo Čičmany predstavlja turističku atrakciju temeljenu na revitaliziranim tipičnim slovačkim kućama s bijelim ornamentima te replikama istih. Posjetitelji imaju mogućnost kušati tradicionalnu slovačku kuhinju, sudjelovati u tematskim manifestacijama i događanjima te posjetiti etnografski muzej u Radenovom i Gregorovom domu, najbolje očuvanim kućama. Projekt je financiran iz EAFRD.	– Ugostiteljski sadržaj – Suvenirnica – Muzej – Manifestacije i događanja

Tematski park Selo Čičmany

LOKACIJA	PROJEKTI	SADRŽAJI
Općina Moravske Toplice (SLO)	Panonsko selo sastoji se od deset replika autentičnih panonskih kuća. Pored bogate gastronomske ponude, turistima se nudi i niz zabavnih i komercijalnih sadržaja. Smještajni kapaciteti su stilski uređeni, te su opremljeni mini kuhinjom sa mikrovalnom pećnicom i hladnikom, bračnim te single krevetima uz kupaonicu i toalet. Cijene se kreću 45 – 160 EUR (2 – 8 osoba po noćenju).	– Smještajni kapaciteti – Vinski podrum – Čokolaterija – Trgovina šunkom – Organizirani rafting na Muri

Panonsko selo

6.1. Vizija i misija

Strategija razvoja Općine za razdoblje 2016 - 2020. predstavlja dugoročni plan mobilizacije svih potencijala – općinskog kapitala prema ostvarivanju svoje misije, dugoročne vizije i razvojnih prioriteta. Vizija predstavlja projekciju budućnosti, dok misija predstavlja način na koji će se vizija ostvariti. Pri utvrđivanju vizije i misije razvoja Općine važno je razumjeti kako je to dugoročni posao na kojem treba mobilizirati, ne samo lokalnu samoupravu i njezine institucije već sve stanovnike Općine. Sudjelovanje svih stanovnika, dakako primjereno njihovim mogućnostima, jedan je od ključnih faktora uspješnosti, kako za zajednicu u cjelini, tako i za svakog stanovnika koji u njoj živi i radi.

VIZIJA

Omogućiti kvalitetan život svim svojim stanovnicima u suvremenom, ekonomski naprednom, kulturno razvijenom i ekološki održivom općinskom okruženju.

Osigurati ubrzani ekonomski razvoj koji će omogućiti povećanje individualnog blagostanja i općeg standarda življenja za sve sadašnje i buduće stanovnike Općine.

MISIJA

- Strategija razvoja Općine za razdoblje do 2020. predstavlja dugoročni plan mobilizacije svih potencijala – općinskog kapitala prema ostvarivanju svoje misije, dugoročne vizije i razvojnih prioriteta.
- Općina će graditi svoj razvoj i napredak na principima održivog razvoja te na očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva i socijalne uključenosti kako bi osigurala kvalitetno mjesto za život budućim generacijama.
- Općina će također s kapitalom u svom vlasništvu te uz sufinanciranje strukturnih fondova EU, pokrenuti nekoliko vlastitih kapitalnih razvojnih projekata te se uključiti u zajedničke projekte mini regije.

Pred općinskim vodstvom je sada izazov da u dugom roku vizija i misija razvoja Općine postane realnost. Vizija i misija razvoja Općine mora biti konstantno na umu svih onih koji sudjeluju u razvoju i izgradnji budućnosti Općine.

6.2. Glavni razvojni ciljevi Općine

Analiza sadašnjeg stanja pokazala je da je izostanak gospodarskog rasta u proteklom desetljeću utjecalo na izostanak općeg razvoja Općine. Problemi u financijama središnje države i nemogućnosti financiranja regionalnog razvoja usmjerava aktivnosti i politike lokalne samouprave na samostalno programiranje svoga razvoja te usmjeravanje na financijske instrumente poticanja regionalnog razvoja u EU. Iz toga razloga za Općinu je bitno da postavi glavne strateške ciljeve razvoja do 2020. godine. U narednom razdoblju Općina će svojim politikama poticati otvaranje novih (kvalitetnih) radnih mjesta te osnivanje inovativnih i održivih gospodarskih subjekata. Također, Općina će podržavati rast produktivnosti ekonomskih subjekata s razvojem općinskih produktivnih kapaciteta (razvoj turističke infrastrukture, ljudskih potencijala, jačanje prerađivačkog sektora, korištenje obnovljivih izvora energije). Posebna pažnja usmjeriti će se na razvoj selektivnih oblika turizma (kulturni, lovni, agroturizam) te podizanje razine kvalitete života na području Općine. Uzimajući u obzir postojeće ljudske potencijale, prometni i geostrateški položaj, gospodarske kapacitete, prirodnu i kulturnu baštinu te mogućnosti razvoja, u strateškom horizontu u okviru ove Strategije postavljena **su tri glavna razvojna cilja Općine do 2020.godine:**

1. EKONOMSKI RAZVIJENA OPĆINA

- poticanje otvaranja novih (kvalitetnih radnih mjesta) – podrška MSP
- jačanje prerađivačkih kapaciteta i proizvodnje kultura s višom dodanom vrijednošću
- stvaranje pretpostavki za razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti

2. EKO OPĆINA – ZELENA EKONOMIJA, OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

- iskorištavanje obnovljivih izvora energije, energetska učinkovitost
- jačanje kapaciteta za razvoj ekološke proizvodnje
- zbrinjavanje, obrada i recikliranje otpada

3. OPĆINA PREPOZNATA KAO ATRAKTIVNA TURISTIČKA DESTINACIJA

- razvoj turističke ponude temeljene na kulturno – povijesnoj baštini
- razvoj eno-gastronomske turističke ponude
- razvoj agro – turističke ponude OPG-ova

STRATEŠKA PODRUČJA DJELOVANJA

GOSPODARSTVO
I
POLJOPRIVREDA

MINI REGIJA

DRUŠTVO

KVALITETA
ŽIVOTA

ENERGIJA

6.3. Strateška područja djelovanja

Razvojna strategija će se ostvarivati kroz definiranih pet (5) strateških područja djelovanja te razvojne projekte koje će Općina pokretati samostalno i u partnerstvu s privatnim sektorom te koji će se kandidirati za sufinanciranje iz EU fonda regionalnog razvoja (ERDF) i EU fonda ruralnog razvoja (EARDF), odnosno paketa mjera grupe 7 Operativnog programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske – ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu.

6.3.1. Strategija razvoja poljoprivrede i gospodarstva

Gospodarska stagnacija, starenje stanovništva te nezaposlenost nasuprot vrlo velikim mogućnostima razvoja u smislu neiskorištenih postojećih općinskih resursa razlog je da općinsko vodstvo preuzme odgovornost za jačanje gospodarskih aktivnosti i stvaranja novih kvalitetnih radnih mjesta.

Gospodarski razvoj predstavlja proces unapređivanja životnog standarda i dobrobiti stanovništva lokalne zajednice. U tom smislu ulaganja Općine i privatnih investitora biti će usmjeravana na rekonstrukciju tradicionalne ratarske proizvodnje prema gospodarstvu temeljenom na proizvodima više dodane vrijednosti te jačanju lokalne turističke infrastrukture.

GLAVNA STRATEŠKA SMJERNICA U PODRUČJU DJELOVANJA #1: "POLJOPRIVREDA I GOSPODARSTVO"

Općina će svoje gospodarstvo usmjeravati u smjeru jačanja prerađivačkih kapaciteta te razvoju održive i "pametne" poljoprivredne proizvodnje koristeći pritom moderne tehnologije.

Tematska područja:

1.	<i>Transformacija poljoprivrede Općine prema pametnoj proizvodnji – prijelaz s ratarske proizvodnje prema poljoprivrednim proizvodima više dodane vrijednosti te razvoj prerađivačke djelatnosti i prerađivačkih kapaciteta.</i>
2.	<i>Institucionalna podrška privatnom sektoru – poduzetnicima bi se pružala podrška te savjetodavne usluge pri osnivanju novih poduzeća isto kao i već osnovanim poduzećima. Isto tako predstavljali bi se programi i mogućnosti za sufinanciranje projekata od strane EU te održavale edukativne radionice i tečajevi.</i>
3.	<i>Razvoj turističke infrastrukture - Općina će u narednom razdoblju usmjeriti svoje resurse na izgradnju novih smještajnih kapaciteta, razvoj lokalne gastronomije te uvođenje novih turističkih zabavnih sadržaja.</i>

Tematsko područje 1: Transformacija poljoprivrede prema pametnoj i održivoj proizvodnji

Prema strukturi gospodarstva Općine izrazito je visoki udjel primarnog sektora koji zapošljava veliki broj osoba i u kojem se uglavnom stvaraju proizvodi niske dodane vrijednosti te s niskom razinom produktivnosti. Iako na području Općine posluju tri poljoprivredne zadruge, ne postoji niti jedna udruga koja bi uključivala poljoprivredne proizvođače okupljene oko jedne kulture ili oko jednog načina proizvodnje. Jednako tako na području Općine nije registriran niti jedan proizvođač ekološke ili organske proizvodnje. Ovakva struktura primarne poljoprivredne proizvodnje ne omogućava stvaranje nove vrijednosti niti akumulaciju kapitala koja bi osigurala dugoročnu održivost.

Održiva poljoprivreda je bitan segment ukupnog razvoja ruralnih sredina, koji se razvija kroz uspostavljanje i razvoj konkurentnih oblika proizvodnje i konkurentnih poljoprivrednih gospodarstava, zaštitu i očuvanje poljoprivrednog zemljišta i okoliša, i uklopljenost u ciljeve ukupnog razvoja lokalne zajednice. U Republici Hrvatskoj, u većini lokalnih zajednica održiv razvoj poljoprivrede podrazumijeva restrukturiranje i diversifikaciju postojeće poljoprivredne proizvodnje i poljoprivrednih gospodarstava, u cilju njihovog usklađivanja sa standardima EU, povećavanja kvalitete i produktivnosti, razvoja konkurentnosti i osposobljavanja za nastupanje na otvorenom tržištu u procesu pristupanja Europskoj uniji. Po uzoru na praksu EU i uspješne sredine u Hrvatskoj, ovakav proces uključuje naročito slijedeće ciljeve i pristup:

- razvoj specijaliziranih, konkurentnih i dugoročno održivih gospodarstava – *proizvodnja proizvoda s visokom dodanom vrijednošću* (voće, povrće – eko ili organska proizvodnja) te razvoj djelatnosti *prerade poljoprivrednih proizvoda*
- stvaranje uvjeta za održanje što većeg broja malih i mješovitih gospodarstava, kroz modernizaciju ili usmjeravanje na nove proizvode i djelatnosti za koje u JLS postoje bolji uvjeti i koje stvaraju povećanu novu vrijednost
- organiziranje te razvoj oblika povezivanja *i zajedničkog nastupanja lokalnih proizvođača* radi zajedničke proizvodnje i plasmana kvalitetnih lokalnih proizvoda (razvoj lokalnih robnih marki kao komercijalnih i konkurentnih proizvoda)
- razvoj *tržišne infrastrukture za poljoprivredne proizvode*

Tematsko područje 2: Institucionalna podrška privatnom sektoru

Općina će osnivanje novih te već postojećih OPG-ova, obrta koji žele poslovati na općinskom području poticati putem vlastitog razvojnog fonda. Izostankom diversifikacije

poljoprivrednih gospodarstava prema održivoj proizvodnji te poticanja razvoja novih inovativnih poduzeća neće se stvoriti uvjeti za gospodarski razvoj Općine te otvaranje novih radnih mjesta. U okviru Fonda poduzetnicima bi se pružala podrška te savjetodavne usluge pri osnivanju novih poduzeća isto kao i već osnovanim poduzećima. Isto tako predstavljali bi se programi i mogućnosti za sufinanciranje projekata od strane EU te održavale edukativne radionice i tečajevi.

Tematsko područje 3: Razvoj turističke infrastrukture

Suvremeno turističko tržište traga za novim oblicima provođenja slobodnog vremena. Masovni turizam u kojem se traži sunce i more došao je do točke zasićenja, kako na strani turističke potražnje, tako i na strani ponude. Adekvatan odgovor na ovaj tržišni izazov je ruralni turizam. Ruralni turizam doprinosi očuvanju prirodne i kulturno-povijesne baštine receptivne sredine, sprječava iseljavanje iz tzv. "pasivnih krajeva" te potiče revalorizaciju autohtonih vrijednosti receptivnog kraja.

Ruralni turizam, kao značajan element održivog turističkog, ekonomskog i socijalnog razvoja ruralnih područja, nailazi na sve veće razvojne, marketinške i ekonomske poteškoće u svom razvoju, dok se istovremeno na strani turističke potražnje iskazuje sve značajniji interes za ovakvim oblikom turizma. Za uspješan razvoj ruralnog turizma nužno je umrežavanje, kako gospodarskih subjekata, prvenstveno agroturističkih domaćinstava međusobno, tako i s drugim segmentima i interesnim skupinama u segmentu ruralnog turizma i općenito ruralnog razvoja regionalne zajednice. U praksi se često brkaju ili poistovjećuju pojmovi "ruralni turizam" i "agroturizam". Agroturizam je osnovni segment ("core-product") razvoja ruralnog turizma, i daje mu "osnovnu boju", konotaciju, te predstavlja osnovni čimbenik razvoja ruralnog turizma. Ruralni turizam je turizam koji se odvija u ruralnom prostoru, a agro-turizam je turizam koji se odvija na farmama (OPG-ima).

Za razvoj ruralnog turizma su ključne *investicije u smještajne kapacitete*, koji su zapravo najvažnija komponenta ovog tipa turizma. Razvoj smještajnih kapaciteta ostvaruje veće ekonomske učinke od bilo kojeg drugog oblika turizma u ruralnom prostoru. Jednako tako važnu ulogu ima i *razvoj lokalne gastronomije*. Razvojem turizma ne smije se zanemariti aspekt poljoprivredne djelatnosti koji ju čini temeljem razvoja i obogaćivanja turističke ponude, budući da je razvoj turizma Općine jedan od ciljeva jasno definiranih postojećom Strategijom. Bez proizvodnje, ponude i osiguranja opskrbe poljoprivrednih proizvoda kvalitetan dugoročan razvoj turističko ugostiteljske djelatnosti bio bi upitan. Dostupnost

voćnih i povrtnih kultura ugostiteljima će otvarati mogućnosti podizanja kvalitete njihove ugostiteljske ponude.

Jednako tako kao jedan od važnijih aspekata razvoja turizma ruralnih područja očituje se i u *umjetnim atrakcijama* – raznim oblicima turističke ponude temeljene na društvenim atraktivnim resursima usmjerenim na zabavu, sport i rekreaciju te socijalizaciju (*zabavni i tematski parkovi, muzeji na otvorenom...*). Zadovoljavanje interesa, potreba i želja turista ponuđenim programima kulturno - zabavnog i sportsko - rekreativnog sadržaja, predstavlja jednu od mogućnosti razvoja turističke infrastrukture. Ponuda kulturno - zabavnih i sportsko-rekreativnih sadržaja u turističkom središtu postaje značajan čimbenik u zadovoljavanju potreba turista, te velik doprinos ekonomskom prosperitetu i osuvremenjivanju turističkih usluga, što ujedno doprinosi daljnjem razvoju ove važne gospodarske grane.

6.3.2. Strategija razvoja mini regije – suradnja sa susjednim JLS

Općina već sudjeluje u zajedničkim razvojnim inicijativama s drugim jedinicama lokalne samouprave okupljenim oko ureda za međunarodnu suradnju TINTL i LAG Srijem. Suradnja s susjednim lokalnim zajednicama predstavlja jedan od važnih preduvjeta za ubrzani ekonomski razvoj Općine, budući da će se u budućnosti moći osiguravati dodatni poticaji iz strukturnih i kohezijskih fondova koji će sufinancirati zajedničke razvojne projekte više lokalnih jedinica.

GLAVNA STRATEŠKA SMJERNICA U PODRUČJU DJELOVANJA #1:

“RAZVOJ MINI REGIJE - SURADNJA S DRUGIM JLS”

Udruživanjem razvojnih kapaciteta s drugim JLS u mini-regiji TINTL će osigurati ulaganja koja će ostvariti sinergijske učinke na razvoj Općine.

Tematska područja:

1.	<i>Razvoj centra kompetencija / inovacijskog centra za razvoj poljoprivredne proizvodnje s višom dodanom vrijednošću te jačanja suradnje na primjeni znanja i novih dostignuća u ovom gospodarskom sektoru</i>
2.	<i>Razvoj socijalne, zdravstvene i obrazovne infrastrukture</i>
3.	<i>Razvoj regionalnog brandinga i marketinga s ciljem povećavanja razine prepoznatljivosti regije u širem ekonomskom i turističkom okruženju te privlačenja posjetitelja / turista u mini – regiju.</i>
4.	<i>Zajedničko prikupljanje, odvajanje i reciklaža komunalnog i poljoprivrednog otpada te proizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije.</i>

Tematsko područje 1: Centar kompetencija / inovacijski inkubator

Strateško opredjeljenje za strukturne promjene u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, koja će u budućnosti biti usmjerena prema proizvodima s višom dodanom vrijednosti, zahtijeva i povećavanje primjene znanja i inovacija u ovom gospodarskom segmentu. Dosadašnja praksa oslanjanja na državnu poljoprivredno-savjetodavnu službu jednostavno nije do sada ostvarila odgovarajuće pragmatične rezultate. Sukladno Strategiji pametne specijalizacije RH, ovim se strateškim dokumentom planira sudjelovanje Općine u *zajedničkom projektu osnivanja centra kompetencija / inovacijskog inkubatora* usredotočenog na razvoj i primjenu znanja u području *povrtnarsko i voćarske proizvodnje, navodnjavanja i organske proizvodnje poljoprivrednih proizvoda te organskih prehrambenih proizvoda*. Ulaganja u centar kompetencija / inovacijski centar bi se pokrenulo kao zajedničko ulaganje JLS iz mini - regije TINTL, a pružao bi usluge ne samo poljoprivrednim proizvođačima u regiji već i drugim korisnicima u okviru međugranične suradnje s regijama u susjednim zemljama.

Tematsko područje 2: Razvoj socijalne, zdravstvene i obrazovne infrastrukture

Ubrzani ekonomski razvoj pretpostavlja i razvoj odgovarajuće socijalne i obrazovne infrastrukture koja odgovara zahtjevima suvremenog društva, promjenama u dobnoj strukturi stanovništva i promjenljivim zahtjevima tržišta rada. U tom smislu se na razini mini – regije planiraju zajednički projekti ulaganja u izgradnju:

- centra za skrb seniorske populacije;
- centra za specijalističku primarnu zdravstvenu skrb; te
- obrazovnog centra za srednje, strukovno te cjeloživotno obrazovanje.

Tematsko područje 3: Razvoj regionalnog marketinga

Za razliku od razvijenih domaćih turističkih regija (Istra, Dalmacija, Dubrovnik, Zagreb) koje imaju razvijen regionalni marketing i destinacijski menadžment, regije u unutrašnjosti i na istoku Hrvatske nisu do sada razvijale svoj marketing i branding. Poznatost Iloka, kao grada s velikim kulturno – povijesnim nasljeđem i općina koje ga okružuju treba biti podignuta na značajno višu razinu kako bi se povećao broj posjetitelja i turista. Ulaganja u smještajne kapacitete i turističku ponudu mini – regije ne mogu biti uspješna bez odgovarajućeg regionalnog marketinga. Jedinice lokalne samouprave okupljene oko ureda TINTL, planiraju u narednim godinama zajednički projekt ulaganja u turistički marketing i destinacijski menadžment, koji će obuhvatiti:

-
- ulaganja u dizajniranje i branding destinacije mini regije te razvoj proizvoda ruralnog turizma;
 - osnivanje zajedničkog destination management poduzeća;
 - ulaganja u razvoj zajedničke internetske platforme za destinacijski menadžment i turistički marketing;
 - ulaganja u zajedničku turističku infrastrukturu.

Tematsko područje 4: Zajedničko prikupljanje, odvajanje i reciklaža komunalnog i poljoprivrednog otpada te proizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije.

Odvojeno sakupljanje otpada i recikliranje temelji su modernog upravljanja otpadom. Pravilnim odvajanjem i razvrstavanjem otpada kojeg svakodnevno proizvodimo, omogućujemo ponovnu upotrebu istih materijala za proizvodnju drugih proizvoda iste ili slične namjene. Pravilno i svjesno odvajanje otpada osnovni je preduvjet za kvalitetno recikliranje.

U tom smislu održivo gospodarenje otpadom, a pogotovo njegovim biorazgradivim dijelom jedan je od prioriteta Europske unije ne samo zbog nužnosti očuvanja tla i smanjivanja odlaganja, već i mogućnosti korištenja znatnih energetske potencijala ove vrste otpada. Povećanje udjela obnovljivih izvora energije povećava energetske održivost lokalnog sustava. Također pomaže u poboljšavanju sigurnosti dostave energije na način da smanjuje ovisnost o uvozu energetske sirovina i električne energije. Očekuje se da će obnovljivi izvori energije postati ekonomski konkurentni konvencionalnim izvorima energije u srednjem do dugom razdoblju. U tom smjeru pet Općina će pokrenuti zajednički projekt prikupljanja, odvajanja i reciklaže komunalnog i poljoprivrednog otpada te proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije izgradnjom manje energane.

6.3.3. Strategija u području unapređenja društvene infrastrukture

Područje Općine već duže razdoblje karakterizira nepovoljna demografska slika koja se očituje u nepovoljnim demografskim trendovima kao što su smanjenje gustoće naseljenosti, te starenje stanovništva, a rezultira odljevom mladog stanovništva iz Općine. Takva situacija ima negativne posljedice na društvenu i gospodarsku situaciju. U okviru strategije u području unapređenja društvene infrastrukture predviđena su tri tematska područja za poboljšanje društvenih odnosa u Općini, unaprjeđenja kvalitete života lokalnog stanovništva te privlačenja mladih ljudi na područje Općine. Suvremeni se ekonomski razvoj temelji na ljudskom kapitalu koji je potrebno zadržati i privlačiti na područje Općine.

GLAVNA STRATEŠKA SMJERNICA U PODRUČJU DJELOVANJA #3:

“DRUŠTVO”

Pored otvaranja novih kvalitetnih radnih mjesta, važna uloga u kreiranju povoljnog društvenog okruženja očituje se ponajprije u kreiranju raznovrsnih kulturnih sadržaja, dostupnosti socijalnih usluga te raspoloživoj stambenoj infrastrukturi.

Tematska područja:

1.	<i>Razvoj kulturne infrastrukture - postojeća analiza stanja Općine ukazala je na nedovoljnu razvijenost kulturne infrastrukture i kulturnih ustanova stoga je nužno da dio razvojnih projekata Općine bude usmjeren na ovo područje.</i>
2.	<i>Organizacija kulturno - zabavnih sadržaja kao komplementarne aktivnosti formiranju kulturne infrastrukture – organizacija festivala, većih događanja, filmskih projekcija, kazališnih predstava...</i>
3.	<i>Razvoj lokalne dostupnosti suvremenih socijalnih usluga (briga o starijima) te infrastrukture stanovanja za privlačenje mladih obitelji na dolazak/ostanak u Općini.</i>

Tematsko područje 1: Razvoj kulturne infrastrukture

Kao jedan od pokretača društvenog razvoja Općine prepoznat je razvoj kulturne infrastrukture. Općina će ulaganjem u kulturnu infrastrukturu poticati razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti. U posljednjih dvadeset godina u Europskoj uniji raste svijest o važnosti kulturnih i kreativnih industrija. Osim što su pokretači kulturne raznolikosti u Europi, kreativne i kulturne industrije su jedan od najdinamičnijih sektora gospodarstva Europske unije (Ernst and Young, 2014). Značaj kreativnih i kulturnih industrija potvrđuje i podatak da one izravno ili neizravno zapošljavaju oko 7 milijuna ljudi odnosno 3,3 posto aktivnog stanovništva EU-a, te čine 4,2 posto bruto domaćeg proizvoda (Ernst and Young, 2014.). Kreativne i kulturne industrije su na razini politika EU prepoznate kao jedan od pokretača društvene i teritorijalne kohezije, kreativnosti i inovacija, s pozitivnim učincima prelijevanja na ostatak ekonomije i društva u cjelini. Razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti, formiranje nove kulturne infrastrukture te stvaranje novih radnih mjesta u ovoj gospodarskoj grani imati će za cilj priljev stanovništva na područje Općine.

Tematsko područje 2: Organizacija kulturno - zabavnih sadržaja

Nastoji li Općina privući veći broj turista, biti će potrebno uložiti napore za pokretanje većih kulturnih manifestacija, festivala i drugih događanja međunarodne tematike koji će privući turiste cijele regije. Upravo je stvaranje dodatne ponude, uz podizanje kvalitete usluge, jedan od preduvjeta jačanje konkurentnosti određene destinacije, odnosno pozitivnih rezultata turističkog prometa, neovisno o vremenskim prilikama i drugim faktorima.

Tematsko područje 3: Razvoj lokalne dostupnosti suvremenih socijalnih usluga te infrastrukture stanovanja

Poboljšanje kvalitete i dostupnosti javnih usluga (zdravstvo, socijalna skrb, briga o djeci, školstvo) obuhvaća aktivnosti kojima bi se unaprijedila kvaliteta javnih usluga na području Općine kao što su primjerice razvijene usluge skrbi o djeci i starijim osobama te zdravstvene usluge te osiguravanje javnih prostora za međugeneracijske i međukulturne događaje. Revitalizacijom napuštenih i devastiranih stambenih objekata na području Općine stvorilo bi se područje modernog stanovanja koji bi nastojao privući mlade bračne parove i kreativne mlade ljude da se nastane na području Općine.

6.3.4. Strategija u području unapređenja kvalitete života na području Općine

U razlikovanju ruralnih i urbanih područja u Hrvatskoj se primjenjuje kriterij Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) zasnovan na gustoći naseljenosti. Prag koji dijeli ruralna od urbanih područja je 150 stanovnika na km². Primjenom tog kriterija dolazimo do sljedećih rezultata, uzimajući podatke Popisa stanovništva iz 2011.:

- 91,6 % ukupnog područja Republike Hrvatske klasificira se kao ruralno područje, a 8,4 % kao urbano područje
- 88,7 % naselja smješteno je u ruralnim područjima, a 11,3 % u urbanim područjima s 35 % stanovništva u 14 gradova s više od 30.000 stanovnika
- 47,6 % ukupnog stanovništva živi u ruralnim područjima, a 52,4 % stanovništva u urbanim područjima.⁴

Nedostatak stalnih prihoda (na selu je tek 5,1 % ukupnog broja zaposlenih), visoka prosječna dob, niska stopa obrazovanosti, zapuštenost graditeljskog nasljeđa, nezadovoljavajuća opremljenost osnovnim uslugama i infrastrukturom te nesređena imovinska situacija (zemljišni, građevni i ostali posjedi) imaju za posljedicu zapuštanje ruralnih naselja i gubitak mlađeg i radno sposobnog stanovništva. Jednako tako istovremeno nestajanje velikih industrijskih središta, koja su privlačila brojnu nisko – obrazovanu radnu snagu, stvorio je opće razumijevanje kreatora javnih politika u EU i drugim razvijenim zemljama te zemljama u ubrzanom razvoju izvan Europe da se kvaliteta života u ruralnim sredinama mora izjednačiti s kvalitetom života u ruralnom prostoru. Iz toga razloga politike ruralnog razvoja EU u strategiji 2020 posebno naglašavaju održivi razvoj ruralnih prostora te je za poticanje transformacije ruralnog prostora usmjerena čak 1/3 europskog proračuna.

⁴ Krajinović A., Čičin – Šain D., Predovan M.: "Strateško upravljanje razvojem ruralnog turizma – problemi i smjernice", Zadar 2011.

GLAVNA STRATEŠKA SMJERNICA U PODRUČJU DJELOVANJA #4: "KVALITETA ŽIVOTA"

Općinsko vodstvo pored otvaranja novih radnih mjesta ima za cilj i stvoriti kvalitetne uvjete za život svojih stanovnika – usmjeravati Općinu prema konceptu "place to live" - mjesto atraktivno za život.

Tematska područja:

1.	Izrada cjelovitog arhitektonsko -urbanističkog uređenja glavnog općinskog naselja Starih Jankovaca kao zaokružene cjeline.
2.	Cjelokupni face lifting Općine – uređenje javnih zelenih površina, uređenje biciklističkih staza, prometnica, šetnica..
3.	Energetska obnova objekata te uvođenje smart infrastrukture – energetska obnova pročelja i krovništa svih privatnih kuća, modernizacija javne rasvjete, postavljanje pametnih klupa, formiranje free wifi spotova...

Tematsko područje 1: Izrada cjelovitog arhitektonsko - urbanističkog uređenja glavnog općinskog naselja

Izrada cjelovitog arhitektonsko – urbanističkog rješenja glavnog naselja Općine predstavlja prvi korak pri formiranju novog revitaliziranog modernog općinskog središta s kombinacijom javnih, komercijalnih te poslovnih prostora i stanovanja. Svrha rješenja jest izgradnja i formiranje središta Općine kao zaokružene funkcionalne i moderne sredine. Središnji dio Općine predodređen je za općinski trg okružen drvoredima, šetnicama i zelenim površinama. U svrhu oblikovanja koncepta suvremenog življenja, na općinskom trgu bili bi smješteni sljedeći komercijalno – javni i poslovni sadržaji:

- sjedište općinske uprave
- manja tržnica lokalnih namirnica
- trgovine, tradicionalni obrti, cvjećarne, poslovni prostori
- pozornica na otvorenom s mogućnošću natkrivanja

Tematsko područje 2: Cjelokupni face lifting Općine

Glavna prednost suvremenih JLS očituje se u ujedinjavanju kreativnosti, znanja i vještina ljudi zajedno s modernom umreženom infrastrukturom te JLS okrenutim prema pojedincu. Uređenje javnih prostora i zelenih površina faktor je koji bitno pridonosi privlačnosti JLS kao turističke destinacije. Pored dosad pokrenutih projekata komunalne infrastrukture s ciljem potpune uređenosti Općina će svoje aktivnosti usmjeriti i na:

- uređenje javnih zelenih površina u svima naseljima
- izgradnja parkirališta
- pješačka infrastruktura – uređenje nogostupa i šetnica

-
- prometna / turistička signalizacija, putokazi, plan Općine
 - obnova urbane opreme
 - obnova pročelja i krovništa objekata

Komunalna uređenost predstavlja zadovoljavanje osnovne turističke potrebe određene destinacije čime se doprinosi poboljšanju estetskog izgleda lokaliteta i njegove funkcionalnosti te se ostvaruju direktni i indirektni utjecaji na cjelokupnu ekonomiju JSL. Kako bi se određena turistička destinacija istaknula u svojoj posebnosti u kontekstu komunalne uređenosti, posebna pažnja pridaje se dizajnu tzv. "uličnog namještaja" kao što su natpisi, koševi za smeće, informacijske ploče, itd. Dizajn dozvoljava individualnost i izražavanje posebnosti unutar zajedničkih okvira u smislu da su svi natpisi istih dimenzija i oblika, izrađeni od istih materijala te sadrže neke zajedničke detalje.

Tematsko područje 3: Energetska obnova objekata te uvođenje smart infrastrukture

Sveobuhvatna revitalizacija predviđa revitalizaciju prostora u vlasništvu Općine, kao i revitalizaciju niza privatnih kuća. Pored obnove objekata u vlasništvu Općine, u narednom razdoblju Općina će poticati svoje stanovnike u svima naseljima na energetska obnova kuća, uređenje fasada, zamjenu vanjske stolarije, krova, povećanje učinkovitosti sustava grijanja i prozračivanja u okviru programa Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja - *Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine.*

Vlada RH preko Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost bespovratnim sredstvima subvencionira energetska obnova objekata nakon što se zainteresirane JSL jave na javni poziv Fonda. Smart infrastruktura Općine podrazumijevala bi uvođenje pametne javne rasvjete s dodatnim funkcijama kao što su kontrola prometa, zagađenja ili wifi, postavljanje free wifi točaka – mjesta besplatnog Interneta te postavljanje pametnih klupa kao energetska neovisnih proizvoda koji se napajaju putem solarnih ploča koje se nalaze ispod sjedala te danju služe za punjenje mobitela i tableta, dok noću služe kao javna rasvjeta, a imaju i mogućnosti hotspot područja.

6.3.5. Strategija u području očuvanja okoliša i energetike

Jedna od glavnih zadaća JLS jest u okviru očuvanja okoliša upravljati procesima gospodarenja otpadom na svome području. U tom smislu JLS pokreću procese prikupljanja, razvrstavanja i recikliranja otpada kojega se kao takvoga može iskoristiti za stvaranje energije. Odvojeno sakupljanje otpada i recikliranje osnove su modernog upravljanja otpadom jer na taj način štedimo prirodne resurse, smanjujemo gomilanje otpada na odlagalištima, štitimo okoliš te stvaramo osnovu za proizvodnju energije.

GLAVNA STRATEŠKA SMJERNICA U PODRUČJU DJELOVANJA #5:

“ENERGIJA I OKOLIŠ”

Energetsko povezivanje jedinica lokalne samouprave, energetska decentralizacija i osiguravanje stabilnih i troškovno optimiziranih izvora energije postaje jedan od prioriteta lokalnih vlasti. Cilj održivoga korištenja energije je što veći omjer zadovoljenih energetske potrebe i raspoložive energije tj. postizanje što veće energetske neovisnosti.

Tematska područja:

1.	Formiranje općinskog centralnog sustava za prikupljanje, razvrstavanje i iskorištavanje komunalnog i poljoprivrednog otpada za proizvodnju energije.
2.	Energetsko osamostaljivanje Općine - izgradnja infrastrukture za vlastitu proizvodnju energije.
3.	Formiranje vlastitog sustava distribucije energije.

Današnji tempo gospodarskog rasta i razvoja zahtijeva sve više energije. Ta se energija i dalje najčešće dobiva iz ograničenih i ekološki teško prihvatljivih fosilnih izvora. Ugljen nam je omogućio industrijsku epohu, nafta revoluciju u transportu, a nuklearna energija snažan razvoj u drugoj polovici 20. stoljeća. U idućim godinama uzlet bi trebali osigurati obnovljivi izvori energije, napredne zelene tehnologije i energetska učinkovitost u svim sferama društva. Obnovljivi izvori energije su oni koji su sačuvani u prirodi i obnavljaju se u potpunosti ili djelomično. *Jedan od glavnih ciljeva europske energetske politike je povećanje udjela obnovljivih izvora energije u ukupnoj proizvodnji i potrošnji.*

Tematsko područje 1: Formiranje općinskog centralnog sustava za prikupljanje, razvrstavanje i iskorištavanje komunalnog i poljoprivrednog otpada za proizvodnju energije

Općina ima izrađen Plan gospodarenja otpadom (2008.), a postoji organizirano prikupljanje otpada koje obavlja koncesionar. Otpad se odlaže na odlagalište tzv. Petrovačka dola. Na području Općine ima i reciklažno dvorište koje se nalazi u k.o. Novi Jankovci, kč.br.640 na koji se za sada odlaže samo građevinski otpad. Ovom se strategijom predviđa uspostavljanje vlastitog komunalnog sustava za upravljanje otpadom i zaštitu okoliša, koji bi imao slijedeće funkcije:

- usluge prikupljanja komunalnog i poljoprivrednog otpada;
- razvrstavanje otpada i njegovo pretvaranje u sekundarnu sirovinu; te
- iskorištavanje preostalog otpada za lokalnu proizvodnju energije kroz ulaganje u manje kogeneracijsko postrojenje (istovremena proizvodnja električne i toplinske energije).

Općinsko poduzeće EKO JANKOVCI d.o.o. preuzelo bi odgovornost u razvoju i implementaciji projekata reciklažnog dvorišta.

Tematsko područje 2: Energetsko osamostaljivanje Općine

Kao jedan od sektora u koji su usmjeravana ulaganja Europske Unije, predlaže se izgradnja manjeg energetskog postrojenja koji koristi obnovljive izvore energije (vjetar, sunce, geotermalni izvori, biomasa i sl.). Na taj način će se Općini omogućiti energetsko osamostaljivanje i osiguravanje sigurnosti opskrbe toplinskom i električnom energijom. Ulaganje u energetsko postrojenje osigurava ne samo energetsku neovisnost o električnoj i toplinskoj mreži, nego i neovisnost od svih budućih porasta cijena na tržištu. Prostornim planom uređenja Općine omogućava se izgradnja postrojenja za proizvodnju električne energije i/ili toplinske energije (elektrana i sl.) koje kao resurs koriste obnovljive izvore energije.

Tematsko područje 3: Formiranje vlastitog sustava distribucije energije

Projekt izgradnje vlastite energane u smislu energetskog osamostaljivanja pretpostavlja i razvoj vlastite lokalne distribucije energije. Ulaganja u distributivnu mrežu na području Općine predstavlja jedno od strateških opredjeljenja općinskog vodstva u okviru ovoga dokumenta.

6.4. Ciljani pokazatelji Općine 2020.godine

Ubrzavanje ekonomskih aktivnosti biti će rezultat poticaja od strane politika regionalnog i ruralnog razvoja EU i vlade RH. Općina će kapital s kojim raspolaže te sredstva iz strukturnih fondova EU koristiti za pokretanje strateških projekata koji će imati direktan utjecaj na ekonomski rast i ukupan razvoj. Strateškim projektima predloženim u okviru ovoga dokumenta definira se dinamičan razvoj Općine kao osnovni strateški cilj. U tom smislu se i definiraju ciljani ekonomski pokazatelji za 2020.g. kako je to prikazano na slici 8.1.

Slika 8.1. Ciljani pokazatelji Općine 2020.

EKONOMSKI POKAZATELJI POČETNO STANJE 2016.				
Br.stanovnika 4.405	BDP/ stanovniku EUR 6.025	Index EU 28=100 28%	Br. nezaposlenih 461	Proračun EUR 1,6 mil

EKONOMSKI POKAZATELJI CILJANO STANJE 2020.				
Br.stanovnika 5.500	BDP/ stanovniku EUR 8.000	Index EU 28=100 40%	Br. nezaposlenih 200	Proračun EUR 2,5 mil

6.5. Implementacija Strategije

Slika 8.2. Proces implementacije projekata

Nakon identifikacije projekata predloženih u okviru ovoga dokumenta slijedi priprema glavnih strateških inicijativa – projekata. Prije same implementacije projekata potrebno je izraditi studije izvodljivosti s analizom troškova i koristi u okviru kojih se detaljno i po propisanoj metodologiji analiziraju sve koristi i troškovi projekta te se demonstrira njegova opravdanost za financiranje iz EU fondova. Analiza troškova i koristi financijski je instrument kojim se kvantificiraju svi troškovi i gubici s jedne, te svi očekivani prihodi i koristi nekog pothvata s druge strane. Dakle, u obzir se ne uzima samo financijsko-ekonomska analiza već se gleda širi društveni kontekst: utjecaj na okoliš, socijalna pitanja i sl. Cost-benefit analiza bi trebala biti temelj izračuna opravdanosti svakog javnog projekta kao i osnovni instrument kojim je moguće napraviti kvalitetnu usporedbu više različitih javnih projekata. Studije izvodljivosti s analizom troškova i koristi obavezan su dio projektne dokumentacije potrebne za sufinanciranje projekata iz strukturnih fondova EU, posebice infrastrukturnih projekata. Nakon izrade studije izvodljivosti, implementaciji projekta predstoji projektiranje te osiguravanje financiranja samog projekta – prezentacija projekta komercijalnim i razvojnim bankama te sklapanje javno – privatnih partnerstva.

6.6. Financijski izvori

Ovim dokumentom predviđa se pribavljanje financijskih sredstva iz nekoliko potencijalnih izvora – financijskog tržišta, EU fondova i privatnih investitora. Katalog projekata predviđa projekte koji će za cilj imati sveukupni ekonomski razvoj Općine te koji će biti financirani od strane Općine i privatnih investitora. U kontekstu financijskog tržišta izvori financiranja biti će mogući u okviru kredita od strane komercijalnih te institucionalnih banaka (HBOR, EIB, EBRD, SB). Jednako tako realizaciju projekta biti će moguće financirati i iz fondova Europske unije, konkretno *Europskog fonda za regionalni razvoj* (EFRR), *Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj* (EAFRD) te *Europskog socijalnog fonda* (ESF).

Tablica 8.2. Glavni izvori financiranja projekata

INSTITUCIONALNE BANKE	
–	Hrvatska banka za obnovu i razvoj
–	Europska investicijska banka
–	Europska banka za obnovu i razvoj
–	Svjetska banka
KOMERCIJALNE BANKE	
EU FONDOVI	
–	Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)
–	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)
–	Europski socijalni fond (ESF)

U kontekstu sufinanciranja razvojnih projekata od strane EU fondova gdje nije moguće ostvariti 100 % povrat sredstava, Općina će međufinanciranje projekta ostvariti zaduživanjem kod HBOR-a prema uvjetu kreditiranja iz programa financiranja EU projekata za JLS uz sljedeće uvjete:

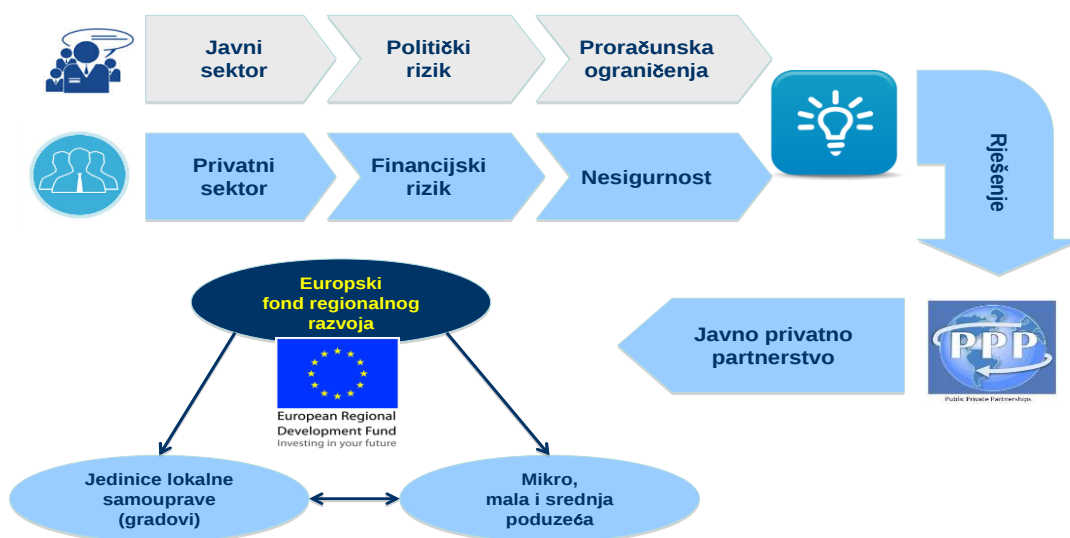
- Početak od 5 godina
- Otplata kredita na 10 godina
- Kamatna stopa u iznosu od 3%
- Naknada u iznosu od 0,8%

Kao model ulaganja u razvojne projekte bitno je izdvojiti i model javno – privatnog partnerstva kao oblika zajedničkog, kooperativnog djelovanja javnog i privatnog sektora u svrhu izvođenja i implementacije projekata. Način na koji funkcionira model javno – privatnog partnerstva opisan je u nastavku dokumenta.

6.6.1. Model javno – privatnog partnerstva

Javno-privatno partnerstvo podrazumijeva suradnju tijela javne vlasti s privatnim sektorom s ciljem zadovoljavanja neke javne potrebe. Primjena ovakvog modela suradnje još uvijek nije zaživjela u potpunosti no realno potreba za ovakvim oblikom partnerstva postoji i u budućnosti će njegova primjena značajno rasti. Prvenstveno zbog nedostatka novca u proračunima javnopravnih tijela i potrebe da se unatoč toj nestašici zadovolje određene javne potrebe.

Slika 8.3. Javno – privatno partnerstvo

Izvor: T&MC Group

Cilj suradnje javnog i privatnog sektora je u tome da se sredstva i znanje privatnog sektora stave na raspolaganje javnom i da na taj način privatni sektor doprinose realizaciji javnih projekata. Javna vlast određuje ciljeve zajedničkih projekata vodeći pritom računa o javnom interesu i kvaliteti usluga, a privatni partner zatvara financijsku konstrukciju, projektira i gradi ili obnavlja. Svoj interes privatni partner pritom vidi u naplati usluga od korisnika građevine / zdanja kroz koncesiju ili neki drugi oblik ugovorne naplate.

Model financiranja kapitalnih projekata putem javno-privatnog partnerstva preporuka je Europske komisije pri financiranju kapitalnih projekata javnog sektora, a u Republici Hrvatskoj postoji institucionalni okvir kojim je definirana procedura ishoda potrebnih suglasnosti kod nadležnih državnih tijela. Zbog složenosti modela financiranja, potrebno je angažirati konzultante za pripremnu fazu koja uključuje izradu studije s komparatorom javnih troškova i pripremu natječaja za izbor privatnog partnera. Javno privatno partnerstvo je u Republici Hrvatskoj uređeno sljedećim propisima (pravni okvir):

- Zakon o JPP-u (Narodne novine, br 78/12)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o JPP (Narodne novine, br. 152 / 14)
- Uredba i provedbi projekata JPP-a (NN 88/12 i 15/15)
- Pravilnik o projektima JPP-a male vrijednosti (NN 23/15)

Zakonom o JPP uređuje se postupak predlaganja i odobravanja prijedloga projekata javno-privatnog partnerstva, praćenje provedbe projekata javno-privatnog partnerstva te sadržaj ugovora o javno-privatnom partnerstvu. Temeljem Zakona o JPP-u ustrojena je **Agencija za javno-privatno partnerstvo** (AJPP) kao središnje nacionalno tijelo i centar znanja zadužena za ocjenu, odobravanje i praćenje provedbe projekata JPP-a, vođenje Registra ugovora o javno-privatnom partnerstvu te primjenu najbolje međunarodne prakse i uspostavljanje sustava izobrazbe u području JPP-a.

Ugovor o JPP-u glavni je dokument u okviru kojega se utvrđuju prava i obveze, tj. pravila ponašanja javnog i privatnog partnera u duljem ugovornom razdoblju. Ugovor o JPP-u sklapa se između javnog partnera i društva posebne namjene.

Društvo posebne namjene (u daljnjem tekstu DPN) je trgovačko društvo koje osniva privatni partner u svrhu sklapanja ugovora o JPP-u i provedbe projekta JPP-a.

Financiranje projekta JPP-a najčešće je zasnovano po načelima projektnog financiranja. Ključna razlika između projektnog i korporativnog (tradicionalnog) financiranja je da se kod projektnog financiranja izvori financiranja vežu uz DPN, a kod korporativnog financiranja uz matičnu tvrtku.⁵

⁵ Agencija za JPP : JPP Vodič kroz postupke odobravanja projekata u Agenciji za javno privatno partnerstvo namijenjen tijelima središnje i lokalne javne uprave

7. ZAKLJUČAK

Europska unija prihvatila je koncept poticanja održivog razvoja lokalnih i ruralnih područja koji se bazira na održivom gospodarskom razvoju, povećanju životnog standarda te očuvanju prirodne i kulturne baštine. Na taj način se ruralni prostori transformiraju u ekološki očuvane i kultivirane sredine koje se sustavno opremaju komunalnom, društvenom i turističkom infrastrukturom, razvijaju održivu poljoprivredu, lokalno poduzetništvo i povezuju se s okruženjem.

U kontekstu ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, lokalna samouprava ima zadatak da zajednici ponudi lepezu mogućnosti i rješenja, da uspostavi sustav i osigura temeljne infrastrukturne i institucionalne uvjete za razvoj. Ona motivira, integrira, povezuje i koordinira lokalne razvojne aktivnosti, resurse, projekte i nositelje razvoja na putu osmišljavanja, pripremanja i realizacije razvojnih projekata. Pritom, lokalni prioriteti trebaju biti usklađeni s utvrđenom politikom i strateškim smjernicama razvoja na razini županija, RH i EU.

Izrada dokumenta *“Strategije razvoja općine Stari Jankovci 2016. – 2020.”* obuhvatila je analizu postojećeg stanja temeljem koje su, u skladu sa smjernicama Europske unije, predloženi strateški razvojni projekti koje Općina planira realizirati samostalno i u suradnji s drugim JLS u strateškom razdoblju do 2020. godine. Realizacijom projekata Općine doprinijeti će se pametnom razvoju i rastu Općine, uvođenju moderne infrastrukture te podizanju razine turističke ponude što će rezultirati povećanim brojem dolaska turista. Samim time povećati će se razina konkurentnosti Općine. Također projekti će rezultirati otvaranjem novih kvalitetnih radnih mjesta što će imati pozitivne implikacije na općinski proračun. Isto tako bitno je naglasiti da će se ekonomska struktura Općine značajno osuvremeniti stvaranjem pretpostavki za razvoj mikro i malih poduzeća i OPG-ova na području agroturizma. Projektima ruralnoga razvoja nastojati će se smanjiti deruralizacija te poticati lokalno stanovništvo na ostanak u Općini. Budućnost ruralnih područja ovisi o mogućnosti da ljudi u lokalnoj sredini nađu zaposlenje i kvalitetno žive te o spremnosti da se sačuvaju i unaprjeđuju prirodni resursi kao i tradicijsko naslijeđe koji čine identitet, područni kapital i osnovu konkurentnosti lokalne zajednice.

Lokalna razina i ruralna područja u okviru Strategije EU 2020 prepoznata su kao bitan element od kojega uvelike ovise identitet, integritet, razvojne perspektive i stabilnost svake nacionalne države. Zbog toga EU intenzivno ulaže u sve aspekte lokalnog i ruralnog razvoja, a s ciljem očuvanja i integralnog razvoja ruralnih prostora i njihovih vrijednosti. Na taj način lokalne sredine prerastaju u ekološki ugodna obitavališta, koja sustavno dobivaju urbanu infrastrukturu i opremu te laku i brzu povezanost s drugim naseljima u okolici i državi. Takvi prostori imaju budućnosti.

Popis tablica

Broj	Naziv	Strana
3.1.	Struktura zemljišnih površina na području Općine	17
3.2.	Ukupan broj stanovnika u Županiji i na području Općine	19
3.3.	Stanovništvo Općine (2011.)	19
3.4.	Stanovništvo Općine prema naseljima (2011.)	19
3.5.	Kretanje broja nezaposlenih u Općini 2012. – 2014.	20
3.6.	Struktura nezaposlenih na dan 31.12.2014. i 31.12.2015.	20
3.7.	Struktura radnih mjesta u Općini an dan 31.12.2014.	21
3.8.	Prometnice na području Općine	21
3.9.	Registrirani gospodarski subjekti	22
3.10.	Broj dolazaka turista i noćenja na području Županije Vukovarsko - srijemske	24
3.11.	Manifestacije i događanja na području Općine	24
3.12.	Registrirane udruge na području Općine	28
3.13.	Sportski klubovi na području Općine	29
3.14.	Lista registriranih kulturnih dobara Općine	31
3.15.	Račun prihoda i rashoda Općine	32
3.16.	Imovina u vlasništvu Općine Stari Jankovci	33
5.1.	Usporedne općine u EU	38
8.2.	Glavni izvori financiranja projekata	56
1.1.	Strateški projekti Općine	65

Popis slika

Broj	Naziv	Strana
1.1	Metodologija strateškog planiranja razvoja jedinica lokalne samouprave	2
2.1	Europski fondovi	4
2.2.	Sektori u koja će EU usmjeravati ulaganja Kohezijskih fondova	5
2.3.	Nacionalni operativni programi	7
2.4.	Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske 2020.	9
3.1.	Geografski položaj Županije i Općine u Županiji	13
8.1.	Ciljani pokazatelji Općine 2020.	61
8.2.	Proces implementacije projekata	66
8.3.	Javno – privatno partnerstvo	68

Popis literature

1. Agencija za JPP: JPP Vodič kroz postupke odobravanja projekata u Agenciji za javno privatno partnerstvo namijenjen tijelima središnje i lokalne javne uprave
2. APPRRR Statistika
3. DZS
4. Europska komisija: EUROPA 2020. – Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast, 2010.
5. Europski strukturni i investicijski fondovi / Prilagodba T&MC Group
6. Katalog dugotrajne nefinancijske imovine u vlasništvu Općine Stari Jankovci
7. Krajinović A., Čičin – Šain D., Predovan M.: "Strateško upravljanje razvojem ruralnog turizma – problemi i smjernice", Zadar 2011.,
8. Razvojna strategija općine Stari Jankovci 2013. - 2015.
9. Razvojna strategija Vukovarsko – srijemske županije 2011. – 2013.
10. Ministarstvo kulture – Registar kulturnih dobara
11. Ministarstvo kulture : Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.–2015., Zagreb, srpanj 2011.
12. Novotny, D. "Kreativna ekonomija – kako koristiti kapital ljudskog uma kao pokretača ekonomskog rasta u 21.stoljeću" München / Zagreb 2015.
13. VUSŽ- Informacija o stanju gospodarstva, 2013
14. T&MC Group Research * agro-turistički kapaciteti i privatni smještaj
15. Vlada RH: Strategija pametne specijalizacije RH 2020.
16. Vlada RH: Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020., veljača 2013. Zagreb
17. UNESCO Culture Section. The Different Types of Cultural Heritage, 2006. Dostupno na: <http://portal.unesco.org/culture/en>

STRATEŠKI PROJEKTI OPĆINE 2020.

STRATEŠKI PROJEKTI OPĆINE U RAZDOBLJU DO 2020.godine

Lokalni razvoj pokreće se i ostvaruje kroz projekte lokalnog razvoja. Zbog toga, lokalna samouprava ima ulogu stvaranja uvjeta za iniciranje i pokretanje ovakvih projekata i ukupnog razvoja JLS. Konkretizirani i operativno razrađeni strateški razvojni projekti predstavljaju glavnu polugu za implementaciju Strategije razvoja Općine. Konkretno, prioriteti se pretvaraju u projekte i razvoj Općine na taj način dobiva konkretne okvire. Na taj način se stvaraju uvjeti za uključivanje lokalnih nositelja razvoja te za pokretanje stvarnih razvojnih aktivnosti, projekata i ulaganja kojima se rješavaju lokalni problemi i pokreće se razvojni ciklus.

Za razdoblje 2016. – 2020. planira se realizacija pet grupa strateških projekata. Projekti kao takvi moraju biti samoodrživi, moraju imati mjerljive učinke na ekonomski razvoj i stvaranje novih radnih mjesta u Općini, odnosno moraju imati multiplikacijske učinke na općinski proračun. Rezultat toga biti će povećanje fiskalnih kapaciteta Općine za financiranje socijalnih projekata i povećavanja ukupnog blagostanja u Općini.

Procijenjena vrijednost projekata koje će u strateškom razdoblju 2016. – 2020. Općina pokrenuti i aplicirati za sufinanciranje jest cca **€ 6,4 milijuna** te će biti kreirano oko **60-70 novih radnih mjesta**.

Programiranje razvoja strateških projekata Općine realizirati će se kroz četiri koraka:

⇒ **MULTI KORAK: IZRADA STUDIJSKO – PROJEKTNE DOKUMENTACIJE**

Izrada dokumentacije podrazumijeva izradu urbanističko – arhitektonskog rješenja vizije središta Općine te izradu studijske i projektne dokumentacije. *Urbanističko – arhitektonsko rješenje* ima za cilj izraditi prikaz cjelovitog uređenja središta Općine kao zaokružene cjeline. Rješenje podrazumijeva sljedeće:

- definiranje programskih zahtjeva - budućeg miksa ciljanih sadržaja / djelatnosti u središtu Općine (javni sadržaji, smještajni kapaciteti, kulturno – društveni sadržaj, poslovni prostori, trgovački prostori, turistička infrastruktura).
- izrada cjelovitog idejnog rješenja komunalne infrastrukture, prometa, mobilnosti “pametne infrastrukture” središta Općine
- izrada arhitektonskog rješenja novih građevina u Općini

⇒ **PRVI KORAK:**

Izrada programa razvoja Općine kroz pet grupa strateških projekata – **GOSPODARSTVO I POLJOPRIVREDA, RAZVOJ MINI REGIJE, DRUŠTVO, KVALITETA ŽIVOTA TE ENERGIJA I OKOLIŠ.**

⇒ **DRUGI KORAK: OSIGURAVANJE FINANCIRANJA PROJEKATA**

U kontekstu financiranja Općini kao investitoru stoji na raspolaganju nekoliko izvora financiranja: komercijalne banke, HBOR i EU fondovi te sklapanje javno – privatnih partnerstva. Više riječi o financiranju projekata obrađeno je u 6. poglavlju.

⇒ **TREĆI KORAK: IMPLEMENTACIJA PROJEKATA**

Implementacija projekata prema grupama projekata. Više riječi o implementaciji projekata obrađeno je u sljedećem poglavlju.

U nastavku u tablici 1.1. prikazani su strateški projekti Općine prema grupama projekata. Monetarni iskazi (procijenjena vrijednost visine ulaganja) kao i očekivani broj zaposlenih ne predstavljaju konačne fiksne iznose, već *okvire tj. projekcije* na temelju kojih se programira razvoj projekata.

Tablica 1.1. Strateški projekti Općine

PODRUČJE DJELOVANJA	Naziv projekta	Procijenjena vrijed. EUR	Procijenjeni br. zaposlenih	Nositelj projekta	Izvori financiranja
GOSPODARSTVO I POLJOPRIVREDA		2.900.000	34		
Tematska područja:					
Transformacija poljoprivrede Općine prema pametnoj proizvodnji	Formiranje centralne tržnice lokalnih proizvoda / manji ugostiteljski objekti	400.000	5	– Općina	– Općinski proračun – Mjera 7.4. Operacija Tržnice
	Izgradnja zajedničke sušare / hladnjače / klaonice te mesoprerade za OPG-ove na području Općine	300.000	3	– Općina	– Općinski proračun / HBOR
	Edukacije u agroturizmu i "pametnoj" poljoprivredi	100.000	2	– Općina	– Natječaji Operativnog programa Učinkovitost i ljudski potencijali
	Uljara za bučino i konopljinu ulje	100.00	2	– Općina	– Općinski proračun / HBOR
Institucionalna podrška privatnom sektoru	Osnivanje Fonda potpore privatnom sektoru (OPG, obrti, MSP)	100.000		– Općina	– Općinski proračun
Razvoj turističke infrastrukture	Izgradnja boutique hotela / hostela	500.000	5	– Općina – Privatni investitor	– Općinski proračun – HBOR / komercijalne banke – JPP
	"Kelemenova kuća" - galerijsko – izložbeni prostor tradicijske baštine / ugostiteljski objekt / suvenirnica	500.000	7	– Općina – Privatni investitor	– Općinski proračun – Fond za ruralni razvoj / Mjera 7.4. / Operacija Kulturni centar
	SREDIŠNJI ZABAVNI PARK U STARIM JANKOVcima <i>1. dio: Family park</i> ▪ zabavni sadržaji – ringišpil, prater... ▪ ugostiteljstvo <i>2. dio: Bazen i vodeni sadržaji</i> ▪ manji adrenalinski park na vodi <i>3. dio: Kamp s bungalovima</i>	1.000.000	10	– Općina – Privatni investitor	– Općinski proračun – HBOR / komercijalne banke – Fond za ruralni razvoj / Mjera 7.4. / Operacija Tematski park / Sportske građevine

Centralna tržnica lokalnih proizvoda

Galerijsko – izložbeni prostor

Botique hotel/hostel

Zabavni park u Starim Jankovcima

PODRUČJE DJELOVANJA	Naziv projekta	Procijenjena vrijed. EUR	Nositelj projekta	Izvori financiranja
RAZVOJ MINI REGIJE		7.750.00		
Tematska područja:				
Razvoj kompetencija mini regije u poljoprivrednoj proizvodnji s ciljem stvaranja više dodane vrijednosti	CEKOM / inovacijski inkubator bio proizvodnje u području napredne poljoprivredne proizvodnje, prerade poljoprivrednih proizvoda i bio-ekonomije	5.000.000	– Grupa Općina	– MINGO : natječaj <i>Podrška razvoju CEKOM-a</i> – HBOR
Razvoj socijalne, zdravstvene i obrazovne infrastrukture	Središnja socijalno – zdravstvena ustanova – centar međugeneracijske suradnje osoba treće životne dobi i mladih / dom za skrb starijih i nemoćnih/ centar zdravstvene skrbi (primarna zdravstvena zaštita, stomatologija, dermatologija, pedijatrija) / zajednički socijalni sadržaji: a) manja društvena dvorana b) škole (autoškola, strani jezici) c)knjižnica	1.000.000	– Grupa Općina – Privatni investitor	– Općinski proračuni – Najam prostora
	Centar strukovnog srednjeg, visokog i cjeloživotnog obrazovanja	500.000	– Grupa Općina	– Općinski proračuni
Razvoj regionalnog brandinga i marketinga	Pokretanje projekta razvoja zajedničkog regionalnog marketinga – povećavanje vidljivosti regije na turističkom tržištu	100.000	– Grupa Općina	– Općinski proračuni
	Osnivanje zajedničkog poduzeća za upravljanje destinacijom i turistički marketing – Destination Management Company	50.000	– Grupa Općina	– Općinski proračuni
Energija i okoliš	Osnivanje zajedničke tvrtke za prikupljanje, odvajanje i reciklažu komunalnog i poljoprivrednog otpada	100.000	– Grupa Općina	– Općinski proračuni
	Ulaganje u zajednički projekt proizvodnje energije iz obnovljivih izvora (poljoprivredna i šumska bio-masa)	1.000.000	– Grupa Općina	– Općinski proračuni – Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

PODRUČJE DJELOVANJA	Naziv projekta	Procijenjena vrijed. EUR	Procijenjeni br. zaposlenih	Nositelj projekta	Izvori financiranja
DRUŠTVO		1.830.000	22		
Tematska područja:					
Razvoj kulturne infrastrukture	Dom kulture u Novim Jankovcima	330.000	4	- Općina	- Općinski proračun - Fond za ruralni razvoj / Mjera 7.4. / Operacija Kulturni centar
	Izgradnja moderne multifunkcionalne dvorane – kino projekcije, kazališne predstave, eventi	200.000	4	- Općina	- Općinski proračun - HBOR / komercijalne banke
	Izgradnja pozornice na otvorenom za veća događanja	100.000	2	- Općina	- Općinski proračun - HBOR / komercijalne banke
	Formiranje općinskog kazališta	100.000	5	- Općina	- Općinski proračun - HBOR / komercijalne banke
Organizacija kulturno - zabavnih sadržaja	Organizacija festivala, kulturnih manifestacija i drugih zabavnih događanja	100.000	2	- Općina	- Općinski proračun
Razvoj lokalne dostupnosti suvremenih (socijalnih) usluga te infrastrukture stanovanja	Obnova devastiranih i napuštenih objekata u nove moderne građevine namijenjene stanovanju	1.000.000	5	- Općina	- Općinski proračun - Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti
	Izgradnja vatrogasnog spremišta DVD-a Slakovci	1.000.000	1	- Općina	- Fond za ruralni razvoj / Mjera 7.4. / Operacija Vatrogasni dom

Dom kulture Novi Jankovci

Multifunkcionalna dvorana

Općinsko kazalište

PODRUČJE DJELOVANJA	Naziv projekta	Procijenjena vrijed. EUR	Procijenjeni br. zaposlenih	Nositelj projekta	Izvori financiranja
KVALITETA ŽIVOTA		cca 2.000.000	22		
Tematska područja:					
Izrada cjelovitog arhitektonsko - urbanističkog uređenja glavnog općinskog naselja	Izrada jedinstvenog cjelovitog urbanističko-arhitektonskog rješenja uređenja centra općine	20.000	-	- Općina	- Općinski proračun
Cjelokupni face lifting Općine	Uređenje javnih zelenih površina	500.000	2	- Općina	- Općinski Fond za ruralni razvoj / Mjera 7.4. / Operacija Javne zelene površine
	Izgradnja prometnice – Ulica Šandora Petefija u Starim Jankovcima	n/a	4	- Općina	Općinski proračun / HBOR / Mjera 7.2
	Izgradnja parkirališta, kolnog prilaza, pristupnog puta i rekonstrukcija nogostupa u N. Jankovcima	n/a	4	- Općina	- Općinski proračun / HBOR / Mjera 7.2
	Izgradnja prometnice i pješačke staze u Starim Jankovcima	n/a	4	- Općina	Općinski proračun / HBOR / Mjera 7.2
Energetska obnova objekata te uvođenje smart infrastrukture	Energetska obnova objekata i pročelja	800.000	2	- Općina - Privatni subjekti	- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti - Privatni subjekti
	Uvođenje SMART infrastrukture (LED rasvjeta, pametne klupe, free wifi točke....	600.000	2	- Općina	- Općinski proračun - HBOR / komercijalne banke

Cjelovito uređenje središta Općine

Pametne klupe

Zelene površine

PODRUČJE DJELOVANJA	Naziv projekta	Procijenjena vrijed. EUR	Procijenjeni br. zaposlenih	Nositelj projekta	Izvori financiranja
ENERGIJA I OKOLIŠ		2.200.000	11		
Tematska područja:					
Formiranje općinskog centralnog sustava za prikupljanje, razvrstavanje i iskorištavanje otpada	Reciklažno dvorište u Novim Jankovcima	200.000	1	– Općina – Eko Jankovci	– Općinski proračun – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Energetsko osamostaljivanje Općine	Mini energana (obnovljivi izvori energije)	1.000.000	5	– Općina	– Općinski proračun – JPP / HBOR
Formiranje vlastitog sustava distribucije energije	Vlastiti sustav distribucije energije	1.000.000	5	– Općina	– Općinski proračun – JPP / HBOR

Mini energana

Reciklažno dvorište

Energetski neovisan grad Güssing (AT)